Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 136 (8626). ● 19 июль, 1985 йил ● ЖУМА ● Баҳоси 3 тийин.

• ҲАММА саноат корхоналарида янги техника, прогрессив технология ва илғор тажрибани кенг жорий қилишга эришайлик.

• ИШЛАБ чиқаришни интенсив ривожлантирайлик. Бунинг учун барча резерв ва имкониятларни ишга солайлик.

• ЎН биринчи беш йиллик ва унинг якунловчи йили планлари ҳамда социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш—ҳар бир меҳнат коллективининг муқаддас бурчидир.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА— 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

ОЛТИНЧИ ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ

ҲУРМАТ ТАХТАСИГА ЁЗИЛДИЛАР

«КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остидаги мусобақада актив қатнашаётган В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати коллективи янги-янги меҳнат зафарларини қўлга киритмоқда. Улар зарбдор ўн кунликлар давомида пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Шунингдек, коллектив 2-4 ўн кунликлар якуни бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг вимпеллари ҳамда Ўзбекистон ССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасининг дипломини олишга, республика Бош кўргазмасининг 2—4-ўн кунликлар якунига бағишлаб очилган Ҳурмат тахтасига ёзилишга муваффақ бўлдилар.

Бу муваффақиятга эришишда, айниқса, Қалмоққир кони рух саралаш фабрикаси коллективларининг ҳиссаси катта бўлди.

Комбинат меҳнат аҳли йил охиригача планга қўшимча яна кўплаб маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилган. Ҳозир essential кончилар КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун стахановчасига меҳнат қилмоқдалар.

А. ҒУЛОМОВ.

РЕКОНСТРУКЦИЯ ЖАДАЛЛАШМОҚДА

АНГРЕН кўмир разрезини реконструкция қилишда иштирок этаётган барча қурилиш ташкилотлари КПСС XXVII съездига муносиб меҳнат совғаси ҳозирлаш мақсадида мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар. Келгусида разрезнинг ишга тушириладиган иккинчи комплекси ҳар йили 700 минг тонна ёқилғи тайёрлаш имконини беради. Шу боисдан ҳам бу объектни барвақт ишга тушириш жуда муҳимдир. Ана шуни тушунган ҳолда самарали иш юритаётган «Узбекшахтострой» трестининг бир қатор бошқармалари ҳамда ёрдамчи пудратчи ташкилотлар май ойининг ўзида планни 126 процент қилиб бажаришга эришган эдилар. Шу тариқа пландан ташқари 255 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари барвақт ниҳоясига етказилди.

Кейинги ойларда ҳам объектда карвонбошилик қилаётган «Узбекшахтострой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси, 6-қурилиш бошқармаси, 95-кўчма механизациялашган колоннаси, «Узстроймеханизация» трестининг 3-кўчма механизациялашган колоннаси азаматлари зарбдор ўн кунликларда юқори натижаларга эришмоқдалар.

Энг сўнгги якунларга кўра «Узбекшахтострой» трестининг В. Цехоцкий бошчилигидаги биринчи қурилиш-монтаж бошқармаси бунёдкорлари биринчи ўринни эгалладилар. Бу коллектив меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича энг юқори кўрсаткичга эришди.

М. МИРАЛИМОВ.

ҚЎШИМЧА 50 ТА ТРАКТОР

СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида мамлакатимиз пахтакорларига пландагидан ташқари 100 та трактор етказиб бериш юзасидан зиммасига олган социалистик мажбуриятини шараф билан бажаришга астойдил интилмоқда. Бирлашма бўлинмалари, цехлари ва участкаларда эл-юрт олдида берилган ваъданинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш юзасидан бошланган ҳаракат тобора қизиб бормоқда, унда кўпчилик машинасозлар иштирок этмоқдалар.

Шунинг учун ҳам бу мажбурият муваффақиятли уддаланмоқда. Шу йилнинг ўтган биринчи ярмида эса деҳқонларга топшириқдагидан ташқари 50 та трактор етказиб берилди.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети чорвачиликни ривожлантириш юзасидан социалистик мусобақанинг 1985 йил биринчи ярми якунларини кўриб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларга беришга қарор қилдилар:

Наманган областининг Наманган районига,

Сирдарё областининг Ворошилов районига,

Фарғона областининг Бувайда районига,

Андижон областининг Комсомолобод районига,

Навоий областининг Конимех районига,

Қуйидаги коллективлар чорвачиликни ривожлантириш юзасидан 1985 йилнинг биринчи ярмида республика социалистик мусобақасининг ғолиблари деб топилди:

Бағдод районидаги «Большевик» колхози.

Самарқанд районидаги С. Айний номли колхоз,

Комсомол районидаги «Коммунизм» колхози,

Шеробод районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози,

Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми,

Зомин районидаги «Зомин-1» совхози,

Тошкент районидаги «Тошкент» совхози,

Оржоникидзе районидаги Ильич номли паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси,

Хоразм балиқ комбинати,

Избоскан район матлубот кооперациясининг бўрдоқичилик хўжалиги.

МУСОБАҚА ШАРТЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

СУСТКАШЛИККА ЎРИН ЙЎҚ

КОММУНИСТИК РАЙОНИ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАСИ АЪЗОЛАРИ ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ ДАЛАЛАРИДА

СОЦИАЛИСТИК мусобақа шартларининг бажарилишини текшириш, илғор тажрибаларни, ютуқларни умумлаштириб, хато ва камчиликларни биргаликда тезда бартараф этиш учун кураш олиб бориш катта самара беради. Бу борада областимиз районлараро ўзаро текшириш бригадаларининг фаолияти катта роль ўйнамоқда.

Икки йилдирки, Коммунистик ва Ўрта Чирчиқ районларининг пахтакорлари ўзаро мусобақалашиб меҳнат қилмоқдалар. Ўтган куни анъанага кўра Коммунистик райони ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Ўрта Чирчиқ райони хўжаликларида бўлиб, ғўза парваришини ташкил этиш бўйича область пахтакорлар Советининг тавсиялари асосида олиб борилаётган ишлар билан танишдилар.

Мусобақадошлар райондаги бир қатор хўжаликларда ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида пахтадан мўл ва сифатли ҳосил етиштириш учун астойдил кураш олиб борилаётганлигини, ҳар бир агротехника тадбири юксак сифатли бажарилаётганлигини алоҳида таъкидладилар. Жумладан, «Ленин йўли», Терешкова номли, Энгельс номли, Охунбобоев номли колхозлардаги тажрибаларни кенг ёйиш лозим эканлиги алоҳида уқтирилди.

Мусобақадошлар ютуқлар билан биргаликда айрим камчиликларни ҳам аниқладилар. Ҳозирги кунда ғўза парваришида сусткашликка йўл қўйиш мумкин эмас. Чунки куздаги уйилажак хирмоннинг замини мана шу июль — август ойларида яратилади. Лекин Ўрта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхозда бунга етарли эътибор берилмаётир. Ғўза парваришида агротехника қоидаларига тўлиқ риоя қилинмаяпти. Масалан, хўжаликнинг 9-бригадасида ғўзаларни бегона ўт босган. Бегона ўтлар ғўза озуқасига, сувига шерик бўлмоқда. Сувдан фойдаланиш ҳам қониқарли эмас. Экин чанқатиб қўйилмоқда.

Шунингдек, ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Куйбишев номли колхозда алмашлаб экиш ёмон йўлга қўйилганлигини, ғўза парваришида ҳам камчиликлар борлигини айтиб ўтишди. Айниқса, «Партия XXII съезди» колхозининг Абдумалик Тошхўжаев бошчилик қилаётган 7-бригадасида аҳвол жуда ачинарли. Бу ерда 30 гектар ердаги ғўза кўллатиб юборилган. Аксинча, 15 гектар ердаги ғўза эса сувсизликдан қақраб ётипти. «Коммунизм» колхозида эса ғўзани озиқлантириш кечикмоқда. Айниқса, ғўза ривожида катта роль ўйнайдиган маҳаллий ўғитдан самарали фойдаланилмаяпти. Шу туфайли кўпгина карталарда ғўза ўсишдан орқада қолмоқда.

Коммунистик районининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари районда йўл қўйилаётган камчиликларни таъкидлаш билан биргаликда уларни тезда бартараф этиш юзасидан қимматли маслаҳатлар бердилар. Биринчи галда, деб таъкидлашди мусобақадошлар, ғўза қатор ораларига ишлов беришни тавсиялар асосида олиб боришга эътиборни қаратиш керак. Кун ҳаддан зиёд исиётган айни кезларда ғўзани чанқатиб қўйиш унинг ҳосил ташлашига сабабчи бўлади. Шунинг учун ҳам ҳозир сувчилар сонини кескин кўпайтириш, ҳар қатра сувдан самарали фойдаланиш керак. Кўпгина карталарда ўсишдан орқада қолаётган ғўзалар бор. Уларни маҳаллий ўғит билан қўшимча озиқлантириб, шарбат суви оқизиш тавсия этилди.

* * *

17 июль куни Оққўрғон райони ўзаро текшириш бригадаси аъзолари мусобақадош Ғалаба райони хўжаликларида, паркентликлар эса Оҳангаронда бўлиб, дала ишлари билан танишиб, илғор тажрибаларни ўргандилар, камчиликларни бартараф этиш юзасидан тегишли маслаҳатлар бердилар.

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШГА—ДОИМИЙ ЭЪТИБОР

БИР ЯРИМ ЙИЛЛИК МИҚДОРИДА

ТОШКЕНТ районидаги «Тошкент» совхози чорвадорлари дастлабки меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Хўжаликда сут етиштириш ва давлатга сотиш ярим йиллик плани муддатидан олдин бажарилди. Бу ютуқда сут-товар фермаси коллективи билан биргаликда хўжалик ем-хашакчилик бригадалари аъзоларининг ҳам катта ҳиссалари бор. Бригадалардан бирига 10 йилдан буён тажрибали деҳқон Самад Аҳадов раҳбарлик қилиб келаяпти. Озуқакорлар бригада бошлиғининг тадбиркорлиги ва тиниб-тинчимаслиги туфайли илғор иш услубини амалда кенг қўллаб, йил сайин муваффақиятларни қўлга киритиб келаяптилар.

Коллективда 17 киши меҳнат қилади. Улар ўзаро маслаҳатлашишиб районда биринчилар қатори пудрат усулида ишлашга ўтишга қарор қилдилар. Шу тариқа бригаданинг ҳар бир аъзоси муайян мақсад йўлида виждонан меҳнат қиладиган бўлиб қолди. Ишга муносабат ўзгарди, пировард-натижа учун якдиллик билан интилиш туйғуси мустаҳкамланди. Мавжуд резервлардан ва ички имкониятлардан тадбиркорона фойдаланиш йўлга қўйилди.

Янги усулнинг самараси энг аввало маҳсулот таннархини арзонлаштиришда ва ҳосилдорликни кескин оширишда кўзга ташланди. Чунки бригада аъзолари озуқа экинлари ўрими оралиғини қисқартирдилар. Айни вақтда ўримдан-ўримгача бўлган давр ичида бедазорларни 2— 2,5 мартадан суғоришни жорий этдилар. Коллективнинг барча аъзоси хўжаликнинг энг илғор сувчилари қаторидан ўрин олишган.

Мана, пудрат усулида иш юритишнинг самараси. Бу йил биринчи ўримдаёқ ҳар гектар бедазордан 167 центнердан кўк масса олинди. Бу қуритилган пичан ҳисобида 57 центнерданга тўғри келади. Иккинчи ўримда бу кўрсаткич янада ошди. Сабаби пудрат усулида иш юритаётган озуқакорлар фан ва техника ютуқларини ўз бригадаларида кенг қўллай бошладилар. Жумладан, кейинги йилларда беда ҳосилдорлигини ошириш мақсадида гиберлин препаратидан фойдаланишни йўлга қўйдилар. 1 гектар бедазорга бу препаратнинг 5 граммини сарфлаш кифоя. Бунинг учун препаратни сув билан аралаштириб ОВХ—14 агрегатлари ёрдамида бедазорга пуркаш керак.

Озуқакорларнинг амалга ошираётган яхши ишларидан яна бири минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш бўлмоқда. Беда ва хашаки лавлаги экилган майдонларнинг гектарига 500 килограммдан аммофос ва 500 литрдан азот суюқлиги солинмоқда. Бундан ташқари озуқа экинларини аралаштириб экишга ҳам жиддий эътибор билан қаралмоқда. Бригадада келгуси йилда етиштирилажак ҳосилга олдиндан тайёргарлик кўрилади. Масалан, беда бир йил олдин, куз фаслида рапс уруғи билан аралаштирилиб экилиши қатъий қоидага айланиб қолган. Эрта баҳорда кўк масса ўриб олишга киришилади. Жумладан, бу йил хўжаликда кўк масса ўриб олиш 11 апрелда бошланди. Сўнгра озуқа экинлари майдонларига гиберлин препарати сепилди. Натижада ҳосилдорлик одатдагидан 25 процентга кўпайди, гектаридан 1000 центнердан ортиқроқ маҳсулот йиғиштириб олинди. Бу эса совхоз сут-товар фермасидаги 720 бош қорамолни етарли миқдорда озуқа билан таъминлаш имконини берди. Шунга кўра соғин сигирлар маҳсулдорлиги ҳам ошди.

Айни кунларда хўжаликда ем-хашак жамғариш ишлари қизғин бормоқда. Ҳозирга қадар 1760 тоннадан ортиқ дағал хашак тайёрланди. Айни вақтда ҳар куни 2 тоннадан ортиқ витаминли ўт уни тайёрлаш ҳам қизғин бормоқда.

Умуман бу йил хўжалик озуқакорлари бир ярим йилга етадиган миқдорда озуқа жамғаришга аҳд қилишган. Бу ишга пудрат усулида иш юритаётган Самад Аҳадов бошлиқ бригада аъзолари сингари Козим Эшонов бошлиқ маккажўхорикорлар ҳам муносиб улуш қўшиш ниятидалар. Бу бригада аъзолари шу кунларда 37 гектар майдондаги маккажўхорини юқори агротехника қоидалари асосида парваришламоқдалар. Жамол Хошимов, Умар Нурматов, Ғани Ҳакимов каби сувчилар маккажўхорини чилла сувига қондириб суғоришаяпти. Шу боисдан ҳам маккажўхорилар дуркун ўсмоқда. Ҳозир уларнинг ҳар бирида 2— 3 тадан сўта санаш мумкин. Бу бригада аҳлининг 2200 тоннадан ортиқ силос ва 600 тонна хашаки лавлаги етиштириш юзасидан ўз зиммаларига қабул қилган мажбуриятларининг шараф билан бажаришларидан дарак бериб турибди.

Хўжаликда ем-хашак жамғариш авж паллага кирган. Механизаторлар беданинг учинчи ўримини ҳам барвақт тугаллашди. Барчанинг диққат-эътибори мўл-кўл ем-хашак жамғаришга, чорва қишловини пухта тайёргарлик билан кутиб олишга қаратилган.

А. ТОШКЕНБОЕВ.

◆ ЧИНОЗ районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми озуқакорлари қишлов учун мўл-кўл ем-хашак жамғариш ниятида барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Шу туфайли хўжаликда озуқа жамғариш плани районда биринчилардан бўлиб бажарилди. Совхозда сифатли ем-хашак етиштиришда тажрибали механизатор, II ва III даражали Меҳнат шуҳрати ордени кавалери Шевкет Кишфидиновнинг хизматлари каттадир. У ҳозир ҳам бедани ўриб йиғиб олиш ва чорвачилик фермаларига ўз вақтида етказиб беришда ҳамкасбларига намуна бўлмоқда. Суратларда: илғор механизатор Ш. Кишфидинов; дағал-хашакни ғарамлаш пайти.

А. Зуфаров фотолари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» БОНГ УРАДИ

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ҲАМ ЭВИ БИЛАН-ДА

ШУНДАЙ одамлар бўладики, бирон камчиликка йўл қўйса, унга бир марта айтсангиз кифоя, дарров бартараф этиш учун курашади. Афсуски, Бўстонлиқ районидаги Калинин номли колхоз раҳбарлари, мутахассислари ва озуқакорларига бир эмас, бир неча марта айтилишига қарамасдан йўл қўйилаётган камчиликларни тугатиш учун ҳаракат қилмаяптилар.

Гап қишлов учун етарли миқдорда ем-хашак жамғариш устида бораяпти. Хўжаликда бу иш жуда ёмон ташкил этилмоқда. Ўзингиз ўйлаб кўринг, район бўйича салкам 60 процент миқдорида ем-хашак жамғариб қўйилган бир пайтда колхознинг бу соҳадаги йиллик плани атиги 27 процент бўлганлигини нима билан изоҳлаш мумкин? Бошқача қилиб айтганда колхозда 1985—1986 йиллар қишлови учун план бўйича 3450 тонна дағал хашак жамғарилиши белгиланган бўлса ҳозиргача 927 тонна озуқа етиштирилди холос. Райондаги илғор колхоз ва совхозларда сенаж бостириш 120—150 процентга бажарилган ҳолда, бу колхозда эндигина 50 процентга етди. Айниқса, табиий пичан ва бошқа дағал озуқалар тайёрлаш жуда суст боряпти.

Колхоздаги бундай нуқсонларни санайвериш мумкин. Ем-хашак тайёрлашга етарли эътибор берилмаётганлиги туфайли соғин сигирлар ва қорамоллар маҳсулдорлиги ҳам пасайиб кетаяпти. Хўжаликда ҳозиргача 1984 йилнинг шу даврига нисбатан 33 тонна сут кам етиштирилди. Биз колхозда бундай ачинарли аҳволнинг туб сабаби билан қизиққанимизда «ҳамма ишни қилаяпмиз, лекин ўзгариш бўлмаяпти», деб жавоб беришди.

Ҳамма иш қилинаётган эмиш. Агар раҳбарлар, мутахассислар бедазорларни айланганларида уларнинг сувсизликдан қуриб қолаётганини, мавжуд техникаларнинг пала-партиш ишлатилаётганини, ишчи кучларидан эса самарали фойдаланилмаётганлигини кўрган бўлардилар. Минг афсуски, бу пала-партишликлар билан ҳеч кимнинг иши йўқ.

Ваҳоланки, колхозда ўтган йили ҳам қишлов жуда оғир ўтган, ем-хашак танқислигига дуч келинган, қишдан қорамоллар аранг олиб чиқилган эди. Лекин ўтган йил сабоқларидан тегишли хулоса чиқарилмабди. Колхоз ем-хашак етиштириш суръати бўйича районда энг охирги ўринда бораяпти.

Хўш, колхозда ем-хашак тайёрлашда силжишга эришиш мумкинми, деган савол туғилади. Ҳа, мумкин. Бунинг учун барча имкониятлар ҳам бор. Фақатгина ана шу имкониятларни ишга сола билиш лозим. Биринчи галда бедазорлар парваришини тубдан яхшилаш керак. Тезда уларни минерал ўғитлар билан озиқлантириб пешма-пеш суғориш лозим. Агар бу тадбир ўз вақтида ва сифатли амалга оширилса, кузгача яна камида уч ўрим ўтказиш мумкин. Шунингдек, ишчи кучларини ва техникани табиий пичан жамғаришга жалб этиш кечиктириб бўлмас вазифадир.

И. АТҲАМОВ, жамоатчи мухбир.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БИРЛАШМАЛАРИ, КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИ ИШЧИЛАРИНИ СССРНИНГ ОРДЕН ВА МЕДАЛЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

План топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни бажаришда эришган муваффақиятлари учун қуйидагилар **мукофотлансин:**

ЎЗБЕКИСТОН ССРДАН ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Шойимова Раҳима—Тошкент «Облбитхимчистка» ишлаб чиқариш бирлашмаси Чирчиқ участкасининг маникюрчиси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

II ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Зарипов Нуриддин Ҳакимович — шаҳар «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмасининг соатсози.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1985 йил, 11 июль.

МЕТАЛЛОЛОМ— ВАТАНГА

1985 йилнинг июль ойида металлолом тайёрлаш планининг бажарилиши (17 июлгача ойлик планга нисбатан процент ҳисобида) ҳақида

МАЪЛУМОТ

(биринчи устун — қора металл, иккинчи устун — рангли металл)

ШАҲАРЛАР		
Олмалиқ	37,0	38,3
Оҳангарон	36,1	76,4
Бекобод	31,5	15,8
Ангрен	30,9	15,5
Чирчиқ	30,3	16,3
Наримонов	23,0	14,8
Янгиобод	21,7	—
Янгийўл	18,0	4,0

РАЙОНЛАР		
Паркент	30,7	21,4
Ғалаба	25,0	6,2
Бўка	25,0	7,6
Оҳангарон	22,8	13,6
Пискент	20,0	9,5
Ўрта Чирчиқ	19,7	28,8
Бекобод	19,3	57,1
Чиноз	18,4	22,8
Коммунистик	17,8	33,3
Оққўрғон	17,8	18,2
Янгийўл	16,6	8,5
Бўстонлиқ	16,3	25,4
Тошкент	16,2	53,1
Калинин	14,2	64,5
Оржоникидзе	13,8	19,0
ОБЛАСТЬ бўйича	27,7	27,0

БУГУН — ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

ИЧКИЛИКБОЗЛИК ВА АЛКОГОЛИЗМНИ БАРТАРАФ ЭТАЙЛИК

Социалистик тузумнинг бунёдкорлик кучлари, совет турмуш тарзининг афзалликлари тобора тўлароқ намоён бўлаётган ҳозирги шароитда коммунистик ахлоқ принципларига қатъий риоя этиш, эскилик сарқитлари, энг аввало ичкиликбозликдек хунук ҳодисани бартараф этиш алоҳида аҳамият касб этади.

Бугун Тошкент области ва шаҳрида ўтказиладиган ягона сиёсий кун ҳам ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш мавзусига бағишланган. Партия бу социал иллатга қарши курашни умумхалқ иши, деб баҳоламоқда. Бу иш ҳамма жойда, шу жумладан, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳаларида, ижтимоий ҳаёт ва турмушда кенг кўламда олиб борилиши лозим.

Меҳнат коллективлари ва турар-жойларда суҳбат ўтказадиган сиёсий докладчилар КПСС Марказий Комитети қарори, СССР Олий Совети Президиуми Фармонининг моҳияти ва аҳамиятини тушунтирадилар, ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш юзасидан кўрилаётган чоралар ҳақида гапириб берадилар.

● Раъно Ҳабибуллаевна Тўлаганова Олмалиқ геология-қидирув экспедициясининг тажрибали ходимларидан. У бу ерда йигирма йилдан ортиқроқ вақтдан бери ишлаб келаяпти. Шу давр мобайнида кўплаб янги минерал хом ашё конларини очишда фаол қатнашди. Суратда: Р. Тўлаганова.

В. Сироткин фотоси.

ҲАР БИР ХЎЖАЛИКНИНГ ТАРИХИНИ ЯРАТАЙЛИК

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институтининг область партия комитети ҳузуридаги филиали советининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда Калинин ва Коммунистик районлари филиалларининг қишлоқ хўжалиги ветеранларини ижтимоий-сиёсий ва хўжалик ишига жалб қилиш, ёшлар ўртасида социалистик қишлоқ хўжалигининг тикланиш ва ривожланиш тарихини пропаганда қилиш соҳасидаги ишлари юзасидан ҳисоботлари тингланди. Бу ҳақда ушбу районлар филиаллари советларининг раислари, Калинин район партия комитетининг секретари Ф. А. Исроилова ва Коммунистик район партия комитетининг секретари Н. А. Кузнецова доклад қилдилар.

Ўзбекистон колхоз ва совхозлар тарихи жамоатчилик институтининг область партия комитети ҳузуридаги филиали колхозлар, совхозлар, бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотлари тарихининг очеркларини ёзаётган авторларнинг илмий-амалий семинарини ўтказди. Унинг қатнашчилари Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институти бош редактори А. Зуннунов, тарих фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби И. Алимов, Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институти директорининг ўринбосари Т. Исмоиловларнинг докладларини тингладилар.

Семинарда колхоз ва совхозлар, бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотларининг илмий асосланган очеркларини яратиш, қишлоқ хўжалик ветеранларининг эсдаликларини тўплаш коммунистик тарбия мақсадларига хизмат қилаётганлиги уқтириб ўтилди. Бу бой материаллардан лекция ва суҳбатлар, учрашувларда, матбуот саҳифаларида ва радио эшиттиришларида фойдаланиш меҳнаткашларни, айниқса, ёшларни совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялашда катта роль ўйнайди.

Шу билан бир қаторда ҳали айрим авторларнинг қўлёзма устида етарлича ишламаётганликлари, архив материалларидан бўш фойдаланаётганликлари уқтириб ўтилди. Улар хўжаликлар тарихини, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини социал-иқтисодий ривожлантириш босқичларини изчил очиб беришга муваффақ бўлмаяптилар. Шу сабабли қатор хўжаликлар тарихи очерклари илмий қимматга эга бўлмаяпти.

Хўжаликлар тарихи очерклари ва ветеранлар эсдаликларини нашр этишга сифатли тайёрлаш учун авторлар танлашга эътибор кучайтирилиши лозим. Улар билан мунтазам равишда илмий-методик иш олиб бориш, энг яхши муаллифлар тажрибасини оммалаштириш керак.

Семинарда бу масалалар юзасидан кенг фикр алмашув бўлди.

ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИДА

НАЗОРАТДА ҲАМКОРЛИК

Область касаба союзлари Совети ўтказган семинар кенгашда касаба союзлари жамоатчи инспекциялари, комиссиялари ва группалари фаолиятини янада кучайтириш соҳасидаги вазифалар муҳокама қилинди. Бу ҳақда область касаба союзлари Совети секретари С. У. Муҳаммаджонова доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан область халқ контроли комитети раисининг ўринбосари В. Л. Севокуров, В. И. Ленин номли электрон техника заводи касаба союз комитети раисининг ўринбосари Г. Н. Минько, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси бўлим бошлиғи А. И. Кари касаба союзларида жамоатчилик асосида ишловчи инспекциялар, комиссиялар ва группалар ҳамкорлигини кучайтириш, ўтказилаётган текширувларнинг тарбиявий ролини оширишга ёрдам берувчи бир қатор таклифларни ўртага ташладилар.

ТЕЖАМКОРЛАР САФИГА ҚЎШИЛИНГ

Автомобиль корхоналари ва тош йўллар қурилиши билан шуғулланувчи ташкилотларнинг коллективлари бу йил тежалган моддий ресурслар ҳисобига икки кун ишлаб бериш юзасидан бошланган ҳаракатга биринчилар қатори қўшилишган эди. 2-автокомбинат, 7-таксопарк транспортчилари ўз ваъдаларига содиқ қолиб тежамкорлик режимига қаттиқ амал қилмоқдалар. Ҳозироқ 2-автокомбинат коллективи тежалган ёнилғи ҳисобига икки кун ишлаб берди.

Лекин, 1, 4, 5-автопарк, 2519-автоколонна коллективлари илғорлардан ўрнак олиш ўрнига аксинча кўплаб ёнилғини беҳуда сарфлашяпти. Ўтган ойларда назоратнинг бўшлиги учун ҳам бу корхоналарда 130—170 тоннагача ёнилғи ортиқча сарф қилиб юборилди.

«Главташпассавтотранс» бошқармасининг автобус паркларида ҳам тежамкорликка мутлақо эътибор берилмаяпти. Ўтган ойларда ҳайдовчилар 769 тонна бензин, 136 тонна дизель ёнилғисини ортиқча сарфлашди.

Тошкент марказлашган усулда юк ташиш трестида эса тежамкорлик бўйича олинган мажбуриятлар имконият даражасидан камдир. Бинобарин, бу ерда ёнилғи тежаб қолишнинг жуда кўп резервлари бор. Йил давомида тежалган ёнилғи ҳисобига икки кун эмас, тўрт кун ишлаб бериш мумкин. Олинган мажбуриятларни яна бир бор кўриб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Область касаба союзлари Совети президиумининг навбатдаги мажлисида автомобиль корхоналари ва тош йўллар қурилиши билан шуғулланувчи корхоналарда ёнилғи-мойлаш материалларини иқтисод қилиш қай аҳволда эканлиги атрофлича муҳокама қилинди. Тежамкорликда хўжакўрсин учун иш юритаётган, белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлай олмаётган раҳбарлар қаттиқ танқид қилинди ва улар зиммасига конкрет вазифалар юкланди.

МУСОБАҚА ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН

Партиямизнинг бўлажак XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун маҳаллий саноат ва коммунал-маиший хизмат корхоналари коллективлари қандай тадбирлар кўрмоқдалар? Маҳаллий саноат ва коммунал-маиший хизмат корхоналари ишчилари касаба союзи область комитетининг бўлиб ўтган пленумида бу соҳада қилинаётган ишлар атрофлича муҳокама қилинди. Докладчи комитет раиси Д. М. Ғуломова ва сўзга чиққан нотиқлар съезд шарафига бошланган мусобақа самарадорлигини янада ошириш, унинг формасини такомиллаштириш, зарбдор ўн кунликлар ғолибларини моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантиришни кенг йўлга қўйиш лозимлигини уқтирдилар.

Маданият ходимлари касаба союзи область комитетининг бўлиб ўтган пленумида эса КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми талаблари асосида кинофикация ходимлари олдида турган вазифалар муҳокама қилинди. Бу ҳақда маданият ходимлари касаба союзи область комитети раиси Б. У. Ғуломова доклад қилди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ҲУНАР ЭГАЛЛАНГ, ҲУНАР

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИДА

ШУ КУНЛАРДА билим юртимиз ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўлиб қолган. Ҳар куни ўн беш, йигирма нафар ота-она билан суҳбатлашишга тўғри келади. Уларнинг кўплари ўз фарзандларига малакали касб ўргатганликлари учун педагоглар, мастерларга миннатдорчилик билдирганн келган бўлсалар, айримлари ўқув юртини тугатган ўғил-қизларини ўзлари билан ёнма-ён қурилишларда, автотрестларда, завод ва фабрикаларда ишлашини орзу қилиб, шу жойларга йўлланма беришимизни сўраб келишган. Бунақа пайтларда биз ҳам қувониб кетамиз. Чунки, бўлажак ишчининг эртанги куни ҳақида ўйлаш биргина педагогларнинг эмас, балки ота-онанинг ҳам муқаддас бурчидир.

Яқинда моҳир қурувчи Восиқ ака билан гурунглашиб қолдик. У ўғли Расулмат Собировни «Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш трестига ишга юборишларини илтимос қилиб келди. Валихон Ҳакимовнинг отаси эса ўғлининг совхозда ўзига ёрдам беришини истайди. Имкониятларимиздан келиб чиқиб, ота-оналарнинг илтимосларини қондирдик. Чунки улар ўз ўғилларининг етарли даражада ҳунар эгаллаганликларини, энди ишчи сифатида ёнларига кириб ишлаб, ишончларини оқлашларини билишарди.

Мен бу мисолларни келтириш билан бирга ҳунар-техника билим юртимиз коллективи билан ота-оналар ўртасида ҳамкорлик мустаҳкамланиб бораётганини таъкидламоқчиман. Агар ана шу алоқа яхши ўрнатилар экан, тарбияда ҳам, меҳнат таълимига ўргатишда ҳам кейинчалик ҳеч қандай афсуслар бўлмайди. Буни кўп йиллик тажриба кўрсатиб турибди.

Бу йил билим юртимизда мингдан ортиқ ёш тўртта касб — ихтисослик бўйича таълим олмоқда. Шулардан 300 нафари ҳаётга йўл олиш арафасида турибди. Уларнинг кўпчилиги «Главташкентстрой»нинг қурилиш тармоқларига ишга жойлашадилар. Талабалар орасида пардозлаш трестига, 2-уй-жой қурилиш комбинатига йўлланма олганлар ҳам бор. Биз уч йил давомида давоматда ҳам, ўқишда ҳам бошқаларга намуна бўлган ўқувчиларни олий ва махсус билим юртларига ўқишга юборамиз. Бу йил 39 нафар ўқувчи ана шундай ҳуқуққа эга бўлди. Шулар орасида сувоқчилик касбини эгаллаган Аҳрор Қобулов, Собир Зокиров, Тўлқин Каримов, дурадгорлардан Ғайрат Йўлдошев, Аҳрор Аҳмедов, Ҳаким Исҳоқов, Ҳакимжон Салимовлар бор. Амалий машғулотлар жараёнида, ишлаб чиқариш участкаларида малака ошириш пайтида ўз касбларини ихлос билан эгаллаган газ пайвандчилари Жаҳонгир Рустамов, Рустам Бурнашев ва бошқаларни ҳам рағбатлантириш ниятидамиз. Бу ўқувчилар кундалик ишлаб чиқариш планларини 110—120 процентга бажариб, ўз ўртоқларига ўрнак бўлишмоқда.

Ёшларга касб ўргатиб, уларни ҳаётга йўллаётган устозлар ҳақида гапирмай бўлмайди. Билим юрти коллективи ана шундай ғамхўр, меҳрибон, мураббийлардан Шафоат Акбарова, Ирина Прицеп, Карим Тўлаганов, Лидия Шимларни алоҳида ҳурмат қилади. Ҳунар-техника таълими аълочиси, қўли гул уста Миродил Ҳайдаров, ёш мастер Абдуваҳоб Деҳқонбоев, Алишер Ғуломов, Ирина Сафаева, Азамат Қурбонов, Шуҳрат Ғозиевлар ҳам битирувчи синф талабаларининг эътиборига лойиқ.

Ўқув юртимиз тобора такомиллашиб унинг моддий базаси мустаҳкамланиб бормоқда. Бу ерда ёш авлодга таълим-тарбия бериш учун ҳамма шароитлар бор. 11 та ишлаб чиқариш устахонаси ишлаб турибди. Ҳунар эгаллаш участкаларида ишлар бугунги талаблар даражасида ташкил этилган. 34 та синф хонаси, лабораторияларнинг ҳаммаси зарур техника воситалари билан жиҳозланган. Ўқувчиларга рус тилини пухта ўргатиш, уларни эстетик руҳда тарбиялаш ва жисмоний соғлом бўлишлари борасида ҳам етарли ғамхўрлик кўрсатилмоқда.

Бу фактларни келтиришимдан мақсад қўлларига 8-синфни битирганлик тўғрисида гувоҳнома олган, 10-синфни муваффақиятли битирган ёшларни ўқув даргоҳимизга таклиф қилмоқчиман. Бу даргоҳда ҳунар эгаллаб, эл орасида обрў топган илғор меҳнат ветеранлари сафи тобора кўпайиб бораяпти. Биз ўз собиқ талабаларимиз билан учрашганимизда улар доим хурсанд бўлиб, миннатдорчилик билдиришади. Шунинг учун мен касб танлашга аҳд қилган ёшларга мурожаат қилиб вақтни бекор ўтказманг, билим юртимиз сизга мунтазир, бу ерда малакали касб эгалласангиз, ҳаётда ўз ўрнингизни топиб оласиз демоқчиман. Ҳалол меҳнат қилган киши кам бўлмайди. Халқимиз ҳунарлининг қўли гул, деб бежиз айтмаган. Ҳунар эгалланг, азиз фарзандларим.

Р. ҲУСАНОВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи, Тошкентдаги 12(63)ўрта ҳунар-техника билим юртининг педагоги.

ШИЙПОНДА СЕМИНАР-КЕНГАШ

Дала шийпонларида оммавий агитация ишларини яхшилаш, бу соҳада тўпланган тажрибани оммалаштириш мақсадида Коммунистик район партия комитети «Ўзбекистон» колхозининг 11-бригадасида семинар-кенгаш ўтказди. Унда колхоз ва совхозлар партия ташкилотларининг секретарлари, колхоз раислари ва совхоз директорларининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосарлари, касаба союз ташкилотларининг раислари, комсомол ташкилотларининг секретарлари, агитколлективларнинг раҳбарлари, дала шийпонларининг мудирлари, медицина, маиший хизмат кўрсатиш, савдо ташкилотларининг раҳбарлари иштирок этдилар.

«Ўзбекистон» колхози партия комитетининг секретари С. Турсунов, колхоз раисининг маданий ишлар бўйича ўринбосари Э. Дўсинбоев, 11-бригада бошлиғи С. Ўрозов, ферма мудири Ким Ин Дюн хўжалик шийпонлари ва чорвачилик фермаларида оммавий-сиёсий ишларни йўлга қўйиш тажрибаси ҳақида гапириб бердилар.

Семинар-кенгашда сўзга чиққан район партия комитетининг секретари Н. А. Кузнецова, район матлубот жамияти савдо бўлимининг мудири А. Давлетов, район марказий касалхонасининг бош врачи Б. Холов дала меҳнаткашлари ўртасида тарғибот ва ташвиқот ишларини йўлга қўйиш, уларга намунали савдо, медицина хизмати кўрсатишни яхшилашга оид вазифаларга тўхталдилар.

Семинар-кенгашда дала шийпонларини оммавий агитация ишларининг марказига айлантириш юзасидан тадбирлар белгиланди.

ИККИ ХИЛ ФЕСТИВАЛЬ—ИККИ ХИЛ МАҚСАД

ГЛОБУС

ШИОРИ ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК

Ёшлар ва студентларнинг XII жаҳон фестивали саккиз кун давом этади: 27 июлда бошланиб, 3 августда тугайди. Ана шу кунлар ер юзи прогрессив ёшлари қай тарзда яшаётганликлари, нималарга интилиб, нималар ҳақида ўйлаётганликларини бутун дунёга намойиш этади.

Бошланаётган фестиваль жаҳон ёшларининг конструктив мулоқотга, халқаро хавфсизлик манфаатлари йўлидаги ҳамкорликка даъват этиши билан ажралиб туради. Ёшларнинг Москвада ўтажак анжуманига тайёргарлик ўзининг энг демократик анъаналарини чинакамига намойиш этмоқда. Халқаро Тайёргарлик Комитети (ХТК) мажлисларида ҳамма қарорлар эркин мунозаралар йўли билан, ҳеч қандай тазйиқларсиз қабул қилинмоқда. Фестиваль программасида қатнашишда ҳам ихтиёрийлик принципига амал қилинади. Ҳар бир делегация фестивалнинг у ё бу тадбирига иштирок этишини ўзи белгилайди.

Ёшлар анжумани меҳмонларининг совет кишилари билан эркин муомалада бўлишлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилади. Улар пойтахт корхоналари, ўқув юртлари, Москва яқинидаги колхоз ва совхозларга боришлари, мамлакатимиз ёшлари ҳаётини ўз кўзлари билан кўришлари мумкин. Меҳмонларнинг шаҳар бўйлаб, театр, концерт заллари, бадиий кўргазмаларга қизиқарли экскурсиялари уюштирилади. Улар хилма-хил спорт программасида қатнаша оладилар. Фестивалга келганлар Москвадан ташқари Ленинград, Киев, Минск, «Олтин халқа» шаҳарларига ҳам боришлари мумкин.

Жаҳон ёшларининг Ватанимиз пойтахтида ўтадиган бу галги анжумани сиёсий программаси (уни Халқаро тайёргарлик комитетининг яқинда бўлган тўртинчи мажлиси қатнашчилари қабул қилганлар) барча йигит-қизларни, бутун жаҳон прогрессив ёшларини ҳаяжонлантираётган масалаларни ўз ичига олгандир.

Фестивалнинг ҳар куни муайян бир мавзуга бағишланади. Тинчлик, ядро уруши, қуролланишнинг олдини олиш; антиимпериалистик бирдамлик; ёшлар ҳуқуқлари; иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш, янги иқтисодий тартиб; хавфсизлик ва ҳамкорлик мавзулари шулар жумласидандир.

Тематик марказларга фестивалда муҳим ўрин ажратилган. Бундай марказларда кенг мунозаралар, давра суҳбатлари, конференциялар, касбдошларнинг учрашувлари бўлиб ўтади.

Фестиваль кунлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан кенгаш Якунловчи акти имзоланганлигининг 10 йиллигига тўғри келади. Ана шу санага бағишлаб қитъада хавфсизлик ва ҳамкорликка доир конференция уюштирилади. «Фестиваль — Хельсинки» телекўпригини ташкил этиш мўлжалланмоқда.

Фестивалнинг кўпгина делегатлари Ғалабанинг 40 йиллиги муносабати билан турли тадбирларда иштирок этиш истагини билдирмоқдалар. Жумладан, улар Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган Ғалабага бағишланган ёдгорликни ўрнатишда қатнашадилар, Япония шаҳарларига атом бомбаси ташланганлигининг 40 йиллигига бағишланиб «Хиросима огоҳлантиради» махсус сессияси ишлайди. Унда ядро бомбардимонида азият чекканларнинг чиқишлари мўлжалланмоқда.

XII жаҳон фестивали ташкилотчилари хилма-хил маданий программа ҳам ишлаб чиққанлар. Анжуман вакиллари сиёсий қўшиқлар халқаро ижодий устахонаси билан қизиқиб танишадилар. Бу ерда ҳам миллий, ҳам жаҳонга машҳур ёшлар сиёсий қўшиқлари янграйди, авторлар ва ижрочиларнинг учрашувлари ташкил этилади. Фольклор санъати, классик ва ҳозирги замон музика санъати устахоналари очилади. Фестивалнинг маданий программаси бу ерга келган ёш адабиётчилар, рассомлар, театр ва кино ижодкорлари учун ўз маҳорат ва санъатларини намойиш этиш имконини беради.

Москва фестивали бунгача бўлган жаҳон ёшлари анжуманларидан иштирокчиларининг кўплиги, хилма хил қизиқарли программаси билан ажралиб туради.

Ғарбдаги душманларимиз бу анжуман ёшларни «Москва таъсирига ўтказиш, уларнинг онгига сиёсий ғояларни сингдириш, уларга коммунистчасига ишлов бериш»дан иборат деб айюҳаннос солиб, турли иғволар тарқатмоқдалар, фестивални бойкот қилишга уринаётирлар. Бу — уларнинг демократик ва прогрессив ёшлар ҳаракатидан, умуман тарихнинг олға боришидан, эртанги кунимиз бўлган ёшлардан қаттиқ чўчиётганликларини кўрсатиб турипти.

Яна шуни айтиш керакки, одатда жаҳон фестиваллари ёшларнинг ўзлари ишлаб топган маблағ ҳисобига ўтказилади. Ямайкадаги АҚШ уюштирган ёшлар йиғинидан фарқли ўлароқ Москва фестивали кассасида давлат томонидан ажратилган маблағ йўқ. Ўтган йил баҳорида фестиваль миллий фонди тузилган эди. Ёшлар шанбалик ва якшанбаликларда ишлаб топган маблағларини, студент қурилиш отрядлари йўли билан йиғган жамғармаларини ва бошқа тушумлар (концертлар, бадиий кўргазмалардан тушган пуллар ва ҳоказолар)ни бажонудил фестиваль фондига юбориб турибдилар. Жаҳоннинг ҳамма қитъаларидаги ёшлар сиёсий, фалсафий ва диний қарашларидан қатъий назар фестивалга таклиф қилинди. Уларнинг эркин фикр алмашинуви, ўз таклиф ва мулоҳазаларини бемалол айта олиши учун ўзаро ишонч ва дўстлик шароити яратиб берилади.

Москва фестивали хусусида Кубанинг афсонавий революционери Че Геваранинг қизлари Алейда ва Селиянинг айтганлари бутун жаҳон ёшлари дилидаги гаплардир: «Ёшлик ва тинчликнинг бу байрами дўстона алоқаларни мустаҳкамлашга ва бирдамликни намойиш этишга қитъа ёшларига ажойиб имкониятлар яратиб беради. Биз ишонамизки, Москвада ҳар ким тинчликни мустаҳкамлаш, халқлар ўртасида бир-бирини тушуниш ва ўзаро ишончга қандай эришиш мумкинлиги тўғрисида ўз дилидаги фикрларни, орзу ва истакларини айта олади. Фестиваль ҳамма тадбирларининг диққат марказида ер юзи ёшларини ҳаяжонлантираётган энг асосий масала — планетамизда тинчликни сақлаб қолиш масаласи турипти».

С. МУСАЕВ.

БУЗҒУНЧИЛАРНИНГ ШАРМАНДАСИ ЧИҚДИ

АҚШ ҳукмрон доиралари урушдан кейинги давр давомида ёшлар ҳаракатининг бирдамлигига путур етказиш, бу бирдамликни бузиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

АҚШ маъмуриятининг жаҳон ёшлари ва студентларининг Москвада ўтадиган XII фестивалига қарама-қарши Ямайкада ўтказган «демократик ёшларнинг жаҳон конференцияси» шундай уринишлардан бири бўлди. АҚШ маъмурияти 1980 йили Москвадаги ёзги олимпиада ўтказилишига бузғунчилик қилиш учун жон-жаҳди билан ҳаракат қилиб, унга қарши Лос-Анжелосда «спорт ўйинлари»ни ташкил этишга уринган эди. Бунинг шармандаларча барбод бўлганлиги яхши маълум.

АҚШнинг Ямайкада уюштирган «демократик ёшларнинг жаҳон конференцияси» ҳам худди шундай барбод бўлди. Аввало, масхарабозликдан иборат бу «конференция-фестивал»нинг ўтказилиши учун Ямайканинг танлаб олинганлиги диққатга сазовор. Ямайка америкапараст ҳукуматининг халққа қарши сиёсати туфайли бу кичик мамлакат аҳолисининг тўртдан бир қисми ишсиз. 180 минг йигит-қиз сайлаш ҳуқуқидан маҳрум этилган, демократик эркинликлар амалда йўқ қилинган. Ямайканинг АҚШдан давлат қарзлари 1 миллиард доллардан ошиб кетган. Шу йил бошида ўн минглаб ямайкалик мамлакат иқтисоди ва сиёсатининг тизгини АҚШ қўлига бериб қўйилганлигига, халқаро монополияларнинг халқни талаётганлигига қарши оммавий норозилик намойишига чиқди.

АҚШнинг тазйиқи билан ўтказилган мазкур «конференция»да Чили, Сальвадор, Гондурас, Исроил каби мамлакатларнинг реакцион ёшлар ташкилотлари иштирок этиш хоҳишини билдирдилар, холос. Иш шу даражага бориб етдики, Исроилнинг конференциядаги вакили Узи Ландау бутун Яқин Шарқ мамлакатлари ёшлари номидан вакил бўлиб келганман, деб даъво қилди. Африка қитъаси ёшлар ташкилотлари ўртасида биргина Сенегал делегати қатнашди. Германия Федератив Республикаси христиан-демократлар союзи ва христиан-социалистлар союзининг реакцион, неофашист, реваншист ташкилотлари вакилларини юборди.

Вашингтон маъмурияти Ямайкага «санъат фестивали» деб номланган бу «конференция»га Польша ва Чехословакиядан, Афғонистон, Никарагуадан қочиб қолган контрреволюционерларни таклиф этишди. Кўриниб турибдики, Ямайкадаги «конференция» ва «фестивал»га дунёнинг турли районларидаги контрреволюцион ташкилотларнинг аъзолари, антикоммунистлар, антисоветчилар тўпланди.

Р. Рейган маъмуриятининг жирканч бузғунчилигини барча халқаро демократик ёшлар ташкилотлари ва уюшмалари қоралади. Жумладан, Жаҳон демократик ёшлар федерацияси, Халқаро студентлар союзи, Ёш социалистларнинг халқаро иттифоқи, Лотин Америкаси студентларининг қитъа ташкилоти, Ёшларнинг Умумафрика ҳаракати ташкилоти, Араб студентлари иттифоқи ташкилоти ва бошқа ёшлар ташкилотлари махсус баёнотлар бериб, Ямайкада АҚШ империализми ташаббуси билан ўтказилган йиғин ёшларнинг халқаро бирдамлигини бузишдан бошқа нарса эмаслигини, АҚШнинг бу хатти-ҳаракати айрим мамлакатлар ёшларининг эътиборини сиёсий курашлардан, тинчлик учун курашдан чалғитишга уриниш эканлигини очиқ кўрсатди.

Кўпгина мамлакатларнинг ёшлар ташкилотлари Ямайкадаги «конференция»га бойкот эълон қилиш билан бирга АҚШ ва унинг шерикларининг сиёсий мақсадларини фош этиб ташладилар. Америка Ямайкадаги учрашувда халқаро ёшлар ҳаракатини бузиш, етмишинчи йиллар охирида Марказий Разведка Бошқармаси билан яқин алоқаларда айбланган ёшларнинг бутунжаҳон ассамблеяси, деб номланган ташкилот ўрнига шунга ўхшаш янги халқаро ёшлар ташкилоти тузишни мўлжаллаган эди. Ассамблеянинг Марказий Разведка Бошқармасидан доимо «моддий ёрдам» олиб, АҚШ разведкаси фойдасига жосуслиги ошкор бўлгандан кейин бу ташкилотдан Африка ва Лотин Америкасидаги кўпчилик ёшлар ташкилотлари расмий равишда чиққанликларини эълон қилдилар.

«Нью Йорк таймс» газетаси АҚШнинг Ямайкадаги «конференция»дан кўзлаган сиёсий мақсадлари ҳақида «Қўшма Штатлар европалик ёшларни ўз томонига оғдириб олмоқчи» деб ошкора суратда ёзди. Чунки шу ёшлар Американинг ўртача олисликка учувчи «Першинг», МХ ракеталарини Европа мамлакатларига жойлаштиришга асосий ғов бўлаётган катта кучдир.

Маълумки, жаҳон ёшлари ва студентлари фестивалларининг ҳаражатлари турли мамлакатлар ёшларининг фестиваль фондлари ташкил этиши ҳисобига қопланади. Шу нуқтаи назардан Ямайкадаги «конференция-фестивал»нинг ҳаражатларини ким қоплади, деган ҳақли савол туғилади.

Президент Рейганнинг топшириғи билан чет элларда америкача ҳаётни тарғиб қилувчи ЮСИА агентлиги Ямайкадаги «конференция» ҳаражатларининг каттагина қисмини ўз зиммасига олди. Бу ўринда пулни ким тўласа қандай музика чалишни ҳам ўша буюради, деган нақлни эслаш зарур. Американинг шериклари ҳам ўз давлат бюджетларидан Ямайкадаги йиғинга садақалар ажратдилар. Яна шуниси диққатга сазоворки, АҚШ маъмурияти Ямайкадаги «конференция» қатнашчиларини Вашингтонга «меҳмонга» чақириб, уларни Америка реакцион сиёсати учун «содиқ хизматкор»лар қилиб тарбиялашни ҳам кўзда тутди, бу тадбирнинг ҳамма ҳаражатларини ўз зиммасига олди.

Ямайка «конференция-фестивал»и давомида Лотин Америкаси мамлакатлари — Колумбия, Боливия, Эквадор, Перу, Доминикан Республикаси ёшлар ташкилотлари вакилларига сўз берилмади. Бир қатор Марказий Америка мамлакатлари ёшлар ташкилотлари вакиллари эса ўз нутқларида АҚШ империализмининг босқинчилик, талончилик сиёсатини фош этиб ташладилар.

«Конференция — фестивал»нинг якунловчи ҳужжати — «декларация» муҳокама этилган пайтда 18 мамлакатнинг делегацияси «конференция»ни ташлаб чиқиб кетди. Амалда бу йиғинда энг реакцион ёшлар ташкилотлари қолди. Шундай қилиб АҚШ бошлаган машмаша шармандаларча барбод бўлди.

К. УМАРОВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

«Империализмга қарши бирдамлик, тинчлик ва дўстлик учун!» — бу ёшлар ва студентларнинг Москвада ўтадиган XII Жаҳон фестивали шиоридир. «Плакат» нашриётининг ушбу плакати ҳам шундай деб аталган.

ТАСС фотохроникаси.

ИШЧИ-ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИ САҲИФАСИ

БАЛИҚ сув билан тирик бўлганидек, газета ҳам ишчи ва қишлоқ мухбирлари, кенг жамоатчи авторлар билан тирик. «Тошкент ҳақиқати» редакцияси ҳузурида 1962 йилдан бери фаолият кўрсатиб келаётган ишчи—қишлоқ мухбирлари университетида ана шундай авторлар тайёрланади. Ҳозиргача университетни 350 дан ортиқ тингловчи битириб чиқди. Уларнинг кўпи газетанинг актив штатсиз авторлари, ишончли таянчи бўлиб қолдилар. Шунингдек, ўнлаб ишчи ва қишлоқ мухбирлари кейинчалик профессионал журналистлар бўлиб етишдилар.

Университет икки йиллик бўлиб, тингловчилар газета жанрлари, жойлардан факт олиш ва ёзиш маҳорати, партия-совет журналистикаси тарихи тўғрисида суҳбат ва лекциялар тинглайдилар, амалий машғулотлар ўтказадилар. Машғулотларни тажрибали журналистлар, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг ўқитувчилари олиб бормоқдалар.

Яқинда университетни навбатдаги 13-группа тингловчилари битириб чиқишди. Ушбу саҳифада ана шу битирувчиларнинг хат-хабарлари, ижоди билан танишасиз.

- Олимлар лабораторияси—экин майдони
- Бутунжаҳон анжуманига
- Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?
- Ҳар йили 600 нафар машинистка
- Куз дастурхонини ўйлаб
- Бўёқларда замон нафаси

ФАН-ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИ — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ОРАЛИҚ ЭКИНЛАР

—ДОМЛА, сиз билан маслаҳатлашадиган гап бор эди.

—Марҳамат, эшитаман,—деди профессор.

—Менга анчадан буён бир нарса тинчлик бермай келади. Ерлардан унумли фойдалана олмаймиз: кўп экин майдонлари август ойидан бошлабоқ экиндан бўшаб, келгуси йилгача, яъни асосий экинларни эккунгача бўш ётади. Шу давр ичида ер юзасига 1500-2000 даража иссиқлик тушар экан. Ана шунча иссиқлик бекорга сарф бўлиб кетяпти.

—Хўп, нимани таклиф қилмоқчисиз?—дея хушёр тортди профессор.

—Кафедрамизда илмий ишларимизни оралиқ экинларни жорий қилишга қаратсак қандай бўларкин. Бир майдондан икки-уч марта ҳосил олиб, ердан унумли фойдаланиш бўйича ишлашимиз керак. Ахир оралиқ экинлари куз, қиш, баҳорда ўсиб, ҳаммаси бўлиб 540-980 даража иссиқлик талаб қилади. Бу пайтларда сув ҳам етарли бўлади, агар ёғингарчилик кам бўлса, суғориб юбориш мумкин.

Хуллас, профессор Аҳмет Қашқаров билан фикримиз бир ердан чиқди. Кейинги пайтларда пахта майдонлари монокультурага айланиб кетганлиги натижасида тупроқ унумдорлиги 30-40 процент пасайганлиги, оралиқ экинлари тупроқда чиринди моддаси тўплаши ва вильт касаллигини ҳамда бегона ўтларни йўқотиши, бу тажриба Болгария, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси ва бошқа мамлакатларда кенг қўлланилиши тўғрисида узоқ суҳбатлашдик.

Шундай қилиб, тажрибалар бошлаб юборилди. Дастлабки йиллари оралиқ экинлари сифатида жавдарнинг «Тетроплоид» навини экдик. Ҳар гектаридан 370 центнердан кўк озуқа ҳосили олдик. Лекин бу кузги жавдар нави бизга ёқмади, кечпишар экан. Уни ўриб-йиғиштириб олгунча кўп вақт ўтиб, пахта экиш учун ерни тайёрлаш муддати кечикади. Энди бизга аввало тезпишар, совуққа чидамли, юқори ҳосилли истиқболли экинларни танлаш ва оралиқ экинларидан бўшаган майдонларни асосий экинларни экиш учун тайёрлаш технологиясини такомиллаштириш муаммоси кўндаланг турарди. Бу борада кўп изланиш ва тажрибалар амалга оширилди. Бунда Т. Мансуров, М. Маҳмудова, Н. Эшпўлатов, М. Цой каби ёш илмий ходимлар астойдил меҳнат қилишди. Натижада муаммолар деярли ечимини топди.

Жавдарнинг ўта тезпишар «В-116» нави, тритикаленинг «Праг-1», сулининг «В-110» навлари, перко, рапс ва бурчоқ танланди. Бу экинлар октябрь ойидан бошлаб то келгуси йилнинг июнь ойигача яшил конвейер қилишга мўлжалланган: икки-уч марта ўриб олиш ҳисобига ҳосилдорлик ҳар гектардан 400-650 центнерни ташкил қилади.

Олдимизда яна бир бошқа муаммо кўндаланг бўлди. Бу оралиқ экинлари уруғчилиги муаммоси эди. Истиқболли навларнинг уруғини кўпайтириш зарур. Зеро, уруғчиликни яхши йўлга қўймай туриб оралиқ экинлар майдонини кенгайтириш мумкин эмас. Институт маъмурияти, бу ишга мутасадди олимларнинг ҳаракати ва ёрдами билан область партия ва совет органларига қилинган мурожаат ижобий ҳал бўлди. 1983 йили Ғалаба районидаги Волков номли совхозда оралиқ экинлар уруғчилиги ташкил этилди.

Ҳозирга келиб оралиқ экинларининг янги истиқболли навлари пойтахт областида ва бошқа областларда катта майдонларда экилмоқда. Бунда институтимиз олимлари ва илмий ходимларининг ҳиссаси салмоқли бўлаётганлиги биз учун қувончлидир.

МИРТИЛЛА ПИРМЕТОВ,
Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг деҳқончилик кафедраси доценти, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Суратда: «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» редакцияси ҳузуридаги ишчи-қишлоқ мухбирлари университети битирувчиларининг бир группаси.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

ИХТИСОСЛАШГАН ЎҚУВ ЮРТИДА

ЭНГ ЯҚИН ЁРДАМЧИЛАР

БИРОН корхона ёки ташкилот раҳбарининг иши унумли бўлишида, бу ерга турли хизмат юзасидан ташриф буюрган кишиларнинг иши тез ва соз битишида қабулхона секретарларининг хизмати катта бўлиши ҳеч кимга сир эмас.

Республика стенография ва машинистка ходимлар тайёрлаш ўқув курси худди ана шундай касб эгаларини тайёрлаш билан шуғулланади. Эллик йилдирки бу курс фаолият кўрсатиб, йилига 600—650 кадр тайёрлаб беряпти.

Ўқув курси 1935 йилда иш бошлаганида унга Муҳиддин Муродов директор қилиб тайинланганди. Муҳиддин Муродович узоқ йиллик фаолиятида ўзбек тилида стенография дарсликларини ва «Ўзбекча ёзув машинкаларининг стандарт клавиатураси»ни яратди. Ўз ҳаётининг 47 йилини шу даргоҳ билан боғлаган Муҳиддин Муродович минглаб шогирдлари қалбида ҳурмат ва меҳр-муҳаббат қолдирди.

Ўқув курсининг собиқ ўқувчилари бўлмиш СССР халқ маорифи аълочиси В. Зокирова, М. Собировалар узоқ йиллардан бери бу даргоҳда педагоглик вазифасини бажариб келишяпти. Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочилари М. Иброҳимова, А. Ҳачян, Ф. Жумабоев, В. Фатхуллаева каби тажрибали ўқитувчилар ўқувчилар билимининг пухта бўлиши учун қунт билан иш олиб борадилар. Курс машғулотларида бўлажак машинистка ва стенографисткаларга идораларда иш юритиш маҳорати, тарих, рус тили, эстетика фанлари ўқитилади. Бу фанларнинг ҳаммаси секретарь-машинисткалар учун сув билан ҳаводек зарурдир.

Мен шу курснинг битирувчиси сифатида талабалар номидан педагогларимизга миннатдорчилик билдириб, уларнинг бундан буёнги ишларида муваффақиятлар тилайман.

Омила СУЛАЙМОНОВА,
республика стенография ва машинистка-ходимлар тайёрлаш курсининг битирувчиси.

*

МЕҲНАТ ВА РОҲАТ ЛАГЕРЛАРИДА

ҲАМ ХОРДИҚ, ҲАМ ЧИНИҚИШ

МАКТАБ ўқувчиларининг ёзги каникули давом этмоқда. Ҳар қачонгидек бу йил ҳам кичкинтойлар республикамиз ва Иттифоқимизнинг сўлим оромгоҳларида хордиқ чиқаришмоқда. Шу билан бирга юқори синф ўқувчиларининг меҳнат ва роҳат лагерларидаги ҳаёти ҳам қизиқарли ва мазмунли ўтмоқда. Тошкент шаҳрининг Чилонзор районидаги 138-ўрта мактабнинг 6-7-8 синф ўқувчилари Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли агросаноат бирлашмасининг Навоий номли совхозидаги «Меҳнат ва роҳат» лагерида хордиқ чиқаришяпти. Улар фақат дам олибгина қолмай, балки совхоз меҳнаткашларига ҳам яқиндан ёрдам бермоқдалар.

— Мактаб ислоҳотида юқори синф ўқувчиларининг ижтимоий —фойдали меҳнатга бўлган кўникмасини ошириш алоҳида таъкидланган, — дейди лагерь бошлиғи, мактаб илмий бўлим мудири Ҳамида Юсупова. — Мана шу мақсадни амалга оширишда меҳнат ва роҳат лагерларининг роли беқиёс экан.

Лагердаги 100 ўқувчи тўрт отрядга бўлинган. Уларга тарбиячилар Л. Мясникова, Д. Абдуқодирова, М. Усмоновалар раҳбарлик қилишяпти. Ўқувчилар эрталаб соат 7 да туриб тонгги гимнастика билан шуғулланишади, сўнг ювиниб нонуштага ўтирадилар. Соат 8 да ўз отрядларига сафланиб, далага йўл олишади. Соат 13 гача мева ва сабзавот теришда совхоз ишчиларига ёрдамлашадилар. Сўнг лагерга қайтиб, хордиқ чиқаришади.

Ўқувчилар дала ишларини қизиқиш билан бажаришяпти. Ҳожиниса Яҳёева, Муаззам Мирзааҳмедова, Муқаддас Мирзааҳмедова, Абдуборий Боймуҳамедов, Абдухалил Тўлаганов, Эркин Ғуломов, Лутфулла Расулов, Сайдулла Толипов ва бошқа ўнлаб ўқувчиларнинг унумли меҳнатидан совхоз ишчилари ниҳоятда миннатдор бўлишмоқда.

Ўқувчилар ўртасида ҳақиқий меҳнат кайфиятини вужудга келтириш учун отрядлараро мусобақа ташкил этилган. Ҳар куни эрталаб ана шу беллашув якунлари эълон қилинса, кечқурун турли кечалар ташкил этилмоқда.

Шунингдек, турли спорт ўйинлари ва бошқа тадбирлар шаҳарлик болаларнинг қишлоқдаги тенгдошлари билан дўстлик алоқалари ўрнатишига сабаб бўлмоқда. Жумладан, отрядлараро футбол командалари ўзаро куч синашиб, ғолиб чиққан команда совхоз болаларининг футбол командаси билан мусобақалашади. Ўқувчилар ҳам жисмоний чиниқиб, ҳам янги дўстлар орттириб адреслар алмашишяпти.

«Меҳнат ва роҳат» лагерида ишлаш икки сменада ташкил этилган. Биринчи сменада бу ерда бўлган болаларнинг деярли ярми иккинчи сменага ҳам қолиш истагини билдиришди. Демак, лагердаги дам олиш ва айни пайтда меҳнат қилиб чиниқиш болаларга маъқул.

Тожихон ПАРПИЕВА,
У. Юсупов номли агросаноат бирлашмаси маданият уйининг ходими.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ЗАҒЧА ҲАМ ЧЕКИШНИ ЁҚТИРМАЙДИ

КУЗ кунларининг бирида ишдан энди келиб турган эдим укам чақириб қолди.

— Ака-ака, мана бу қушни кўринг, ярадор бўлиб қолибди.

Зағча оёғидан яраланган эди. Мен укамга уни тузатишни ваъда қилдим. Сўнг зағчанинг оёғидаги ярасини тозалаб дори қўйдим ва дока билан боғладим. Укамга қушга сув ва овқат бериб туришни тайинладим. Хуллас, шу тариқа икковимиз уни парвариш қила бошладик: укам кун бўйи уни овқатлантиради, мен ярасини даволайман.

Тез кунда қушнинг ярадор оёғи тузалди. Бироқ у дарров бизни ташлаб учиб кетмади — хонадонга ўрганган эди. Оила билан дўстлашиб қолган зағчанинг битта ҳунари ҳаммамизни лол қолдирди. Аввалига бу иш зағчага тегишли эканини ҳеч ким билмай, дадам ҳатто укаларимни папирос чекаётган шубҳа қилиб койидилар ҳам. Бироқ... «ўғри» зағча бўлиб чиқди. У папирос қутисини тумшуғи билан аввал ағдариб, сўнг ичидаги доналарни битта-битта тишлаб узоқроқ жойга олиб бориб ташлар экан. Мен бунга ишонмай уни кузатдим ва айнан шундай қилаётганини кўриб лол қолдим. Нега қуш бунақа қиляпти, наҳотки у ҳам чекишга қарши бўлса?

Биз унга «Гамлет» деб ном қўйган эдик. У ўзининг отини эшитиши билан тезда етиб келар ва кафтга қўнар эди. Зағчанинг қўлга ўрганганлигига ва номини таниганлигига ҳамон тан берамиз. «Гамлет» қариндош-уруғларини топган шекилли, кейинроқ учиб кетди. Хонадонимизда эса ундан ажойиб хотира қолди.

Орнитологларнинг тасдиқлашича кўп қушлар, шу жумладан зағча ҳам папирос тутунини ёқтирмас экан...

Ҳамиджон ТЕМИРОВ,
Янгийўл район санитария-эпидемиология станциясининг эпидемиологи.

●

ТОВУҚЛАР ТУЛКИЛАР ҲИМОЯСИДА

Тулкилар товуқларнинг ашаддий кушандаси эканлиги яхши маълум. Қирғизистоннинг Кўкжар қишлоғидаги жамоатчилик боғида тулкилар оиласи пайдо бўлиб қолганида ерлик аҳоли паррандалар тўғрисида қайғурган эди. Бироқ тулкилар кутилмаганда уй паррандаларига нисбатан меҳрибон чиқиб қолдилар. Бир кун қишлоқдагилар боғдан паноҳ топган она тулки товуқларни ўғирлашга келган икки тулкини олдига солиб қувиб юборганлигининг гувоҳи бўлдилар. Шундан буён деҳқонларнинг ҳовлисида бирорта ҳам парранда йўқолмайди.

Фозилжон ОРИПОВ,
кутубхоначи.

ПАРКЕНТ УЗУМЗОРЛАРИДА

78 ЦЕНТНЕР УЧУН

ҲАР бир жой ўзининг ноз-неъмати билан машҳур. Паркент деганда эса одамларнинг кўз олдига ширин-шакар узумлар келади. Паркентлик боғбонлар бу йил ҳам куз дастурхонини ўйлаб, ҳозирдан фидокорона меҳнат қилишяпти. Калинин номли совхоз соҳибкорлари мавжуд 183 гектар майдондаги ҳосилли токзорлардан 1700 тонна сершира узум етиштириш учун бел боғлаганлар. Бригадалараро меҳнат беллашувида Неъмат Тошев бошлиқ коллектив олдинда боряпти.

— Бу йил ҳар гектар ердан 78 центнердан, жамъи 156 тонна сифатли узум етиштириш мажбуриятини олганмиз, — дейди бригадир. — Буни бажариш учун барча имкониятлар бор.

Эрта баҳордан бери токлар парвариши учун жуда катта меҳнат сарфлаган моҳир соҳибкорлар Ҳикмат Усмонов, Фотима Мирвалиева, Имомали Миркомилов. Шохсанам Аслоноваларнинг ҳиссаси салмоқли бўляпти.

Меҳриддин УСМОНОВ,
Тошкент политехника институтининг студенти.

«ЁШЛИК» ТАЙЁРЛАЯПТИ

XII·МОСКВА·1985

МОСКВАДА ўтадиган жаҳон ёшлари ва студентларининг фестивалига республика телевидениесининг «Ёшлик» студияси ходимлари ҳам катта тайёргарлик кўришяпти. 1985 йил бошидан ҳозиргача фестивалга бағишлаб ўндан ортиқ турли кўрсатувлар тайёрланди. Уларда фестивалга борадиган студент ва ёшлар билан учрашувлар уюштирилди. Бу учрашув кечаларида ёшлар ўзларининг бадиий ҳаваскорлик маҳорати, қўшиқ ва рақслари-ю шеърлари билан чиқишмоқда. Улар орасида кўплаб чет эл студентларини ҳам учратиш мумкин. «Салом фестиваль», «Фестивалга йўл» деб номланган кўрсатувларни тайёрлашда редактор Людмила Шурховецкая, Абдували Ёқубов, дикторлар Раҳматилла Мирзаев ва Муслим Йўлдошевлар актив иштирок этишмоқда. Шунингдек, телевидениенинг бош телеоператори Марат Муслимов раҳбарлигидаги группанинг хизматини ҳам алоҳида таъкидлаш керак.

Фестивалга бағишлаб тайёрланган кўрсатувлар барчага манзур бўлмоқда.

Саид ВАЛИЕВ,
Ўзбекистон телевидениесининг оператори.

●

Суратда: фестиваль кўрсатувига тайёргарлик.

Автор фотоси.

ЁШ РАССОМЛАР АСАРЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

РАНГ-БАРАНГ МАВЗУЛАР

РЕСПУБЛИКАМИЗ рассомлари сафи йил сайин иқтидорли ёш мўйқалам соҳиблари ва ҳайкалтарошлари билан кенгайиб бормоқда, катта санъат даргоҳига кириб келаётган бу ижодкорларнинг ўзига хос овози сезилиб турипти.

Уларнинг асарларида ижтимоий-сиёсий мавзу ҳам, илғор замондошларимиз билан ҳамнафаслик ва ҳамқадамлик ҳам ўз аксини топмоқда. Тўғри, бу асарлар ҳали етук эмас, лекин уларда ҳаётий ҳақиқат, умидбахш нафосат барқ уриб турганлиги қувончлидир.

Мана шундай асарлардан бир нечтаси республика Рассомлар союзининг кўргазмалар залида «Ёшлар кўрсатади» деб номланган экспозицияда намойиш қилинмоқда. Бу асарларнинг мавзуси ранг-баранг. Бир туркум картина ва портретлар замондошларимиз бўлмиш қишлоқ хўжалик илғорлари, чўлларни боғу-бўстонга айлантираётган жасоратли ёшлар, ўлкамизнинг бетакрор табиати манзаралари ҳақида ҳикоя қилса, иккинчи туркум асарлар Ўзбекистон маданияти ва унинг атоқли арбоблари ҳаётини, характерини тасвирлайди. Учинчи туркум картиналарда биз дўстлик ва қардошлик мадҳини кўрамиз.

Кўргазмадаги асарларда эътибор билан қаралса «Қўшиқ» деган ном кўп учрайди. Бу рамзий бир ҳақиқат. Ёш ижодкорлар қўшиғи қанчалик оҳангдор ва сермазмун, янгроқ ва жўшқин бўлса, у кишида шунчалик яхши кайфият, эзгу туйғулар уйғотади. Р. Шодиевнинг «Болалигим қўшиғи» картинасини бунга мисол келтириш мумкин: паст-баланд ерда жойлашган қишлоқ уйлари ва остонада турганича хаёлга чўмган болакай. Гарчи биз болани орқага ўгирилиб турган ҳолда кўрсак ҳам унинг чеҳраси кўз олдимизда яққол гавдаланади. Рассомнинг муваффақияти ҳам шунда бўлса керак.

Кўргазмада бундай асарлар анчагина. А. Темировнинг «Қишлоқ ҳақида қўшиқ», «Баҳор», Г. Абдураҳмоновнинг «Дарахт тагида», В. Сушенковнинг «Саҳоватли она еримиз» картиналари ҳам бадиий пухталиги, оригинал таҳлили билан томошабин диққатини жалб этади.

«Ёшлар кўрсатади» кўргазмасида республикамизнинг деярли барча областлари вакиллари қатнашаётганлиги ўзбек рассомлик санъатига янги-янги талантлар кириб келаётганлигидан далолатдир.

Дилором ИБРОҲИМОВА,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг ходими.

ЯНГИ БЕЗАКЛАР

ГАЗЛАМА ГУЛИ ИЖОДКОРЛАРИ

Газмол харид қилиш учун магазинга кирган одам албатта унинг пишиқ-пухталиги-ю, чиройли ва кўримли бўлишини ўйлайди ва шунақасидан танлашга ҳаракат қилади. Бироқ газламадаги мана шу жилолар энг аввало рассомларнинг ижодида туғилишини, қоғозга тушишини, сўнг металлга ўйиб ишланишини ва шу тариқа олис йўлни босиб ўтиб, пировардида газламаларда акс этишидан ҳамма ҳам хабардор бўлмаса керак.

Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳар кеча-кундузда юз минглаб метр чит газламалар ишлаб чиқарилмоқда. Жилоси товусдек товланадиган ўнлаб хил газламалардаги безакларни яратишда комбинат рассомлари тинмай меҳнат қилишмоқда. Мусобақада ўймакорлик цехи доим пешқадамлар сафидан ўрин олиб келади. Бу коллектив бир неча йилдан бери рассомлар билан ҳамкорликда газламаларга замонавий, харидорбоп безаклар яратиш устида ишлаб келмоқда. Яқинда яна икки хил безак республика Енгил саноат министрлигининг маҳсус советида муҳокама қилиниб ижобий баҳо олди.

Цех рассомлари болалар кийим-кечаги, миллий сўзаналарга ҳам нафис безаклар бериш устида иш олиб боришмоқда. Бунда Булгаков, Калинин, Содиқхўжаев, Толстих, Утешева каби рассомларнинг безаклари айниқса юқори баҳоланмоқда.

Баҳодир ОРИПОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси.

ХЎРАНДАЛАР РАНЖИМАСИН

ПЛАН БАЖАРИЛСА БАС ЭМИШ

ЎРТА ОСИЁ темир йўл бошқармасига қарашли Келес станциясида кўп йиллардан бери ошхона ва чойхона ишлаб турипти. Бу умумий овқатланиш корхоналари илгари ҳам саранжом-саришта бўлган эмас, кейинги пайтларда эса ачинарли ҳолга тушиб қолган. Келес станциясига ҳар куни минглаб йўловчилар келишади. Бу ерда типовой лойиҳали замонавий ошхона-чойхона қуриш зарур бўлиб қолган. Юқорида айтилган мазкур умумий овқатланиш корхонаси эса даққиюнусдан қолган бинога жойлашган. Бунинг устига идиш-товоқлар ифлос, хўрандалар овқатланадиган жойга эски, қийшайган стол-стуллар қўйилган. Ошхонанинг ёнидаги 18-чойхонадан эса кундуз куни чироқ ёқиб ҳам бирон-та бутун пиёла ёки чойнак топа олмайсиз. Бунинг устига чойнак-пиёлалар ифлос, ювилмайди. Чойхўрлар учун қўйилган каравотлар ҳам тахталардан қўлбола қилиб ясалган ва уларнинг биронтасида гилам уёқда турсин шолча ҳам кўрмайсиз. Чойхонада яшикларга солинган бўш шишалар саржиндек қалаб қўйилган.

Чойхоначи Исмоил Муҳамедов билан бу ҳақда суҳбатлашсангиз, «Мен нима қилай, чойнак-пиёла, шолча сўрасам директор амаллаб планни бажариб, тирикчилик қилавер дейди» деган жавобни оласиз. Ошхона бош ошпази Қобил Ёқубжонов ҳам худди мана шунақа важни рўкач қилади.

Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси Келес ва Шумилов станциялари умумий овқатланиш корхонасининг директори И. Рубинов қачонгача «Фақат план бажарилса бас», деб юраверар экан?..

Турғун САФАРОВ,
Тошкент районидаги 18-мактаб ўқитувчиси.

«ТАНТАНАЛИ ҚАСАМЁД ҚИЛАМАН...»

СОВЕТ АРМИЯСИ САФИГА ЯНГИ КЕЛИБ ҚЎШИЛГАН ЙИГИТЛАР ҲАРБИЙ ҚАСАМ ҚАБУЛ ҚИЛДИЛАР

Туркистон ҳарбий округи қўшинлари тарихи музейида жанубий чегараларимиз ҳимоячисига ўрнатилган ёдгорлик олди ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Бугун бу ерга ҳарбий хизматни ўтай бошлаган ёш солдатлар ҳарбий онт ичгани — севикли Ватанларига, ўз халқи, жонажон Коммунистик партияга жангчиларнинг садоқатини ифода этувчи қасамёдни қабул қилгани келганлар.

Кечагина ўқувчи бўлган, корхона ёки колхоз қучоғидан келган ёшларнинг нигоҳи ниҳоятда жиддий. Уларни бу ерда кўпдан-кўп меҳмонлар, уруш ва меҳнат ветеранлари, ота-оналари ҳам кузатиб туришибди.

Бўлинма командирининг буйруғи янграйди:

— Ҳарбий қасамёдни қабул қилишга киришилсин!

ЖАНГОВАР ХИЗМАТ КУНЛАРИ

Ҳарбий қасамёд. Унга содиқ Қизил қўшинлар революция учун жангга кириб ғолиб чиқишганди. Совет солдатлари Улуғ Ватан урушининг суронли йилларида мамлакатимиз озодлиги ва мустақиллигини қўлда қурол билан ҳимоя қилиб ҳарбий қасамёдга содиқликларини кўрсатганлар. 80-йиллар жангчилари ҳам бу тантанали қасамёдни муқаддас билишлари шубҳасиздир.

— Мен, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг граждани, СССР Қуролли Кучлари сафига кирар эканман, тантанали суратда қасамёд қиламан...

Оддий солдат С. Саидовнинг жарангдор овози музей залида янграмоқда. У ҳарбий хизматга йўл олаётганда қурилишдаги ҳамкасб дўстларига жасур, интизомли, сергак жангчи бўлишга ваъда берган эди. Сергей армиягача монтажчи бўлиб ишлар, кўп қаватли турар-жойларни тиклар эди. «Биз бригадамиз шаънига доғ туширмаслигингга, ҳақиқий солдат бўлишингга ишонамиз» деганди С. Саидовни кузатиш маросимида бригада бошлиғи М. Эсонқулов. — «Ҳарбий хизматни ўтаб бўлгач, коллективимизга қайтавер. Сени албатта кутамиз». С. Саидов бутун бригада коллективининг бу наказини бажаришга тайёр.

Оддий солдат Д. Авдеев қасамёд қабул қилмоқда.

Ҳарбий хизматнинг дастлабки кунларидан у ҳарбий ва сиёсий тайёргарликда сафдошларига ўрнак бўлмоқда. Оддий солдатлардан А. Карев, С. Ермолаев, И. Муҳаммадиев, Б. Уллиев, В. Соболев, М. Кудековлар унга тенглашишга интилишмоқда. Йигитлар Ватанимиз осмони ҳамиша беғубор бўлиши учун В. И. Ленин васият қилганидек ҳарбий ишни чинакамига ўрганмоқдалар.

Оддий солдат Г. Новиков ҳарбий қасамёд қабул қилар экан, унинг бувиси Евдокия Николаевнанинг кўзига қувонч ёшлари қалқиди: Улуғ Ватан урушининг биринчи куниёқ, 1941 йилнинг 22 июнида у турмуш ўртоғини фронтга кузатган эди. Григорий Павлович қаҳрамонона жанг қилди. Машҳур «катюша» расчётида фашистлар устига ажал ўтини ёғдирди. Артиллериячи кўпгина жанговар орден ва медаллар билан мукофотланган эди. Смоленск бўсағаларидаги жангларнинг бирида у қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Евдокия Николаевнага Григорий Павловичнинг сафдош дўстлари тақдим этган ҳарбий нишонлар, фронтдан олинган хатлар Новиковлар оиласи учун энг қимматбаҳо меросга айланди. Оддий солдат Г. Новиков бобосидек Ватанга садоқат билан хизмат қилиш учун ваъда бермоқда.

Бу ёш йигитлар ҳарбий қасамёдни Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги нишонланган йилда қабул қилмоқдалар. Улар боболари ва оталарининг жанговар анъаналарига содиқ қолиб она-Ватан ҳимоясида сергаклик билан туришга тантанали ваъда бердилар.

Лейтенант В. Клементьев бўлинмаси жангчилари ҳарбий қасамёдни қабул қилганларидан сўнг уларни командирлар, уруш ва меҳнат ветеранлари қизғин табриклашди.

А. МАКСИМЧУК,
лейтенант.

● **СУРАТДА: истеъфодаги гвардиячи капитан, Улуғ Ватан уруши ветерани Б. Х. Қаландаров оддий солдат Б. Уллиевни ҳарбий қасамёд қабул қилгани билан табриклаяпти.**

А. МАНТРОВ фотоси.

Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳаётидан

«НИҲОЛ» ТАРОНАЛАРИ

Бу ансамбль қатнашчиларининг байрам тантаналарида, қизиқарли учрашувлар ва кечаларда ўз мухлисларини мафтун этиб, олқиш олганига бир неча йил бўлди. Ҳозирги кунда совхоз клубида меҳнаткашларнинг маданий дам олишларига бағишланган бирон-бир тадбир уларнинг иштирокисиз ўтмайди. Турли касб эгаларидан иборат бўлган «Ниҳол» бадиий ҳаваскорлик ансамбли қатнашчиларининг ҳар бир чиқишларини йиғилганлар ўзгача бир қувонч билан қарши оладилар.

Ҳамма нарса изланиш ва меҳнатга боғлиқ экан. Замонавий клубга эга бўлган Паркент районидаги «Коммуна» совхозининг ўз бадиий ҳаваскорлик коллективи йўқлиги аввалига бир нечта йиғилишларда мунозараларга сабаб бўлди. Бир гал ёшларда ғайрат-шижоатнинг етишмаслиги, уларнинг бу ишга бефарқ қараётганликлари ҳам танқид қилинди. Бу бежиз эмас эди. Қўшиқ ва рақс санъатига ёшлигидан астойдил меҳр қўйган йигит-қизлар совхозда кўпчиликни ташкил этишарди. Аммо уларни жамлайдиган, ўз имкониятларини бу соҳага йўналтиришга сафарбар эта оладиган ташкилотчи йўқ эди. Бу иш ёш педагог Равшан Тўлаев зиммасига юкланди. 1980 йили унинг бошчилигида «Ниҳол» бадиий ҳаваскорлик ансамбли ташкил этилди.

Ўнлаб ёшлар унга дастлабки кунларданоқ аъзо бўлиб кирдилар. Ишдан сўнг клубга йиғилиб қўшиқ санъатини эгаллай бошладилар. Ансамбль коллективи 1 Май байрамида ўзларининг дастлабки концерт номерларини қўйиб беришди. Ҳаваскорларнинг қўшиқ мухлислари билан ўтказилган илк учрашуви муваффақиятли якунланди. Унинг қатнашчилари Асад Эрматов, Набижон Зуҳуров, Шоҳида Юсубалиева, Хотира Маннопова лар ижро этган энг яхши қўшиқларни тинглаб, рақсларни мириқиб томоша қилишди.

Ўшандан буён орадан 5 йилдан кўпроқ вақт ўтди. Бу муддат ичида «Ниҳол» ансамбли қатнашчилари ўз маҳоратларини ошириш йўлида қунт билан изландилар. Репертуарларини янги куй-қўшиқлар билан бойитишди. Эндиликда улар район совхозлари меҳнаткашлари ҳузурида бўлиб, концерт программаларини намойиш этиб боришаяпти. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ўртасида ҳар йили ўтказилаётган район кўрик концертларида совринли ўринларни эгаллашга муваффақ бўлишмоқда.

Ҳозир ансамблга бирлашган ёшларнинг сафи кенгайиб, 20 нафарга етган. Улар ўзига хос қўшиқ ва рақслар гулдастасини минглаб мухлисларига ҳадя этмоқдалар.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ЁШЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СПОРТ ЎЙИНЛАРИДА

● **Мамлакатимизнинг бир қатор шаҳарларида ёшларнинг Бутуниттифоқ биринчи спорт ўйинлари мусобақалари давом этмоқда. Ўзбекистон хоккейчилари Харьков шаҳрида қатнашиб мусобақа ғолиби бўлишди. Улар финалда РСФСР командасини йирик 5:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Терма командамиз асосини «Политотдел» қизлари ташкил этади. Хоккейчи ўсмирлар командамиз эса олтинчи ўринни олди.**

● **ШАХМАТ. Ленинградда ўтказилаётган турнирда Ўзбекистон вакиллари Туркманистон командасини 5:1 ҳисобида ютиб, Озарбайжон вакиллари билан бўлган учрашувда эса 1,5:0,5 ҳисобида устунлик қилиб турибдилар.**

● **Тожикистон командасини 42:24, сўнгра эса Арманистон вакилларини 37:21 ҳисобида мағлубиятга учратган қўл тўпи командамиз финал саккизликка йўлланма олди. Қизларимиз ҳам кучлилар даврасига чиқдилар. Улар Грузия гандболчиларини 25:18 ҳисобида енгишиб, финал саккизликда қатнашадиган бўлишди.**

● **КИЕВ. Бу ерда классик кураш бўйича ўтказилган мусобақалар тугади. Б. Жўраев 45 килограммгача вазнлилар баҳсида олтин медал эгаси бўлди. И. Илёсов ва А. Тошпўлатовлар кумуш, Ш. Худойбердиев бронза медали билан тақдирланди.**

РЕКОРД 15 САНТИМЕТРГА ЯНГИЛАНДИ

● **РЕСПУБЛИКА енгил атлетика тарихида шу вақтгача ҳеч бир спортчи узунликка сакрашда 8 метрлик маррани забт этмаган эди. Виктор Рубан Вильнюсда ўтказилган Бутуниттифоқ биринчилигида 8 метр 10 сантиметр натижа кўрсатди. Бу енгил атлетикачи 1980 йилда 7 метр 95 сантиметр узунликка сакраган эди. Республика рекордини бир йўла 15 сантиметрга янгилаган В. Рубан халқаро классдаги спорт мастери нормативини ҳам бажарди.**

Томорқа деҳқончилиги бўйича маслаҳатлар

КЕЧКИСИ ҚАНДАЙ ЕТИШТИРИЛАДИ?

АКСАРИЯТ картошка навларини етиштириш учун оптимал ҳарорат 19—23 даража бўлиши керак. Мева тугиш даврида ҳароратнинг кўтарилиб кетиши эса ҳосилдорликнинг камайиши ва сифатининг пасайишига таъсир этади. Кечки картошканинг ҳосил тугиш даври эса кузнинг салқин пайтига тўғри келади. Томорқаларда картошкадан мўл ҳосил етиштириш учун унинг навларини тўғри танлаш катта аҳамиятга эга. Ёзда экиш учун картошканинг кечпишар навларидан Қайчибарг (Вольтман), Обидов-2, ўртапишарларидан —Лорх, Берлинхинген, Фаленский каби навлари тавсия этилади.

Экиш муддати эса уруғликнинг ҳолати ва навига қараб белгиланади. Навнинг ўзига хос бўлган белгиларига қараб, текис, ўртача катталикда (50—60 грамм), айнимаган, шикастланмаган картошкалар ажратилади. Одатда сақланган уруғлик ҳаддан ташқари кўкариб кетади. Шунинг учун ўсимталар бир-икки марта синдирилади. Экиш вақтигача туганакда янги ўсимталар ҳосил бўлиши учун экишга 1,5 — 2 ҳафта қолганда ўсимталар охирги марта синдирилади. Бу —экилган туганакларни анча эрта ва қийғос кўкариб чиқишини таъминлайди. Картошка экишда қатор ораларининг кенглиги 70 сантиметр, қатордаги ўсимликлар ораси 30—35 сантиметр бўлиши керак. Агар уруғлик майдароқ бўлса қаторлардаги туп оралиғи 25 — 30 сантиметрга келтирилиб, кўчат қалинлиги оширилади.

Ҳар 100 квадрат метр ерга 25 —30 килограмм уруғ сарфланади. Картошка ёзда экилганда йирикларини 15 сантиметр, майдаларини эса 10—12 сантиметр чуқурликка кўмилади. Уруғ экилгандан кейин картошкани парвариш қилиш тупроқнинг доимо юмшоқ ва бегона ўтлардан ҳоли бўлишини, оптимал сув режими ва озиқлантиришни таъминлашдан иборатдир.

Ўсимликнинг бўйи 15 —16 сантиметрга етганда ернинг нами қочмасдан биринчи чопиқ ўтказилади. Бу чопиқ картошка агротехникасининг энг асосий тадбирларидан бири ҳисобланади. Картошка сифатли чопилганда фақат бегона ўтлар йўқолиб қатордаги туп ораларигина юмшаб қолмай, балки ўсимлик ёзги жазирама иссиқ таъсиридан ҳам анча сақланади. Шунинг учун картошканинг биринчи чопиғи қанчалик яхши ўтказилса, у шунчалик тез ривожланади ва мўл ҳосил беради. Биринчи чопиқда картошка тупи атрофи чуқур юмшатилади ва ўсимлик теварагига юмшоқ тупроқ уйилади. Шундай қилинмаса, бундан кейинги парваришда чуқур ишлов бериш қийин бўлади. Биринчи чопиқдан тахминан 20—25 кун ўтгач иккинчи кўмма чопиқ қилинади. Кўмма чопиқ картошка ёппасига гуллагунча тамомланмоғи лозим, чунки кечикиб чопиқ қилинганда ўсимликни картошка тугадиган оқпоялари (отапон) зарарланади, бу эса ҳосилнинг камайиб кетишига сабаб бўлади. Ўзбекистон шароитида картошка экини энг аввало азотли ва фосфорли ўғитларга эҳтиёж сезади. Минерал ўғитлар органик ўғитлар билан аралаштириб сепилган тақдирдагина мўл ва сифатли ҳосил олиш мумкин.

Кечки картошка экиладиган майдонларга экишдан олдин ерни ағдариб чопаётган даврда ҳар 100 квадрат метр ерга 150—200 килограмм маҳаллий ўғит (гўнг), 6—7 килограмм азотли, 5—6 килограмм фосфорли ўғит ва 1,5—2 килограмм калий ўғити солинади. Минерал ўғитлардан унумли фойдаланиш учун уларни экинга тубандагича солиш керак: калий ўғитини ҳаммасини ва фосфорли ўғитни 75 процентини ерни экишга тайёрлашда, қолган 25 процент фосфор ўғитини картошкани экиш вақтида бевосита уруғлик остига солинади. Азотли ўғитни 30 процентини экиш билан бир пайтда, қолган қисмини эса икки муддатда, яъни биринчи ва иккинчи чопиқ даврида тенг миқдорда берилади.

Картошка тупроқнинг сернам бўлишини ёқтиради. Шунинг учун картошка парваришида энг муҳими уни ўз вақтида суғоришдир. Кечки картошка одатда нам тупроққа экилади. Уруғ униб чиққандан кейин ернинг нами қочмасдан ҳар 8 —10 кунда суғориб турилади.

Картошка яхши ўсиб, гуллаб ҳосил тугиш даврида намга бўлган талаби бирмунча ортади. Ана шу даврда картошкани тез-тез ҳар 6—7 кунда суғориб туриш зарур. Вегетация даврида кечки картошка ҳаммаси бўлиб ерости сувлари яқин бўлган жойларда 8—10 марта, ерости сувлари чуқур жойлашган бўлса 13—15 мартагача суғорилади. Ҳосилни йиғиштиришга икки-уч ҳафта қолганда суғориш тўхтатилади.

Картошка пишиб етилганда унинг палаги сарғаяди, картошкасининг пўсти қотиб сидирилмайдиган бўлиб қолади. Ёзда экилган картошка октябрь-ноябрь ойларида тўла пишиб етилганда кавлаб олинади, чунки етилмаган картошка қишда яхши сақланмайди.

А. УМАРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ТИНЧЛИК ФОНДИГА

Қуйи Бўзсув ГЭСи ишчи-хизматчилари ўтган дам олиш кунини одатдагидай ўз иш жойларида ўтказдилар. Улар «Зарбдор меҳнатимиз — тинчлик фондига» шиори остида астойдил ишлаб, юксак меҳнат унумдорлигига эришдилар. Нурхона коллективи шу бир кунлик 589 сўм иш ҳақини совет тинчлик фондига ўтказди.

Совет тинчлик фонди Давлат банкининг Янгийўл бўлими счетига райондаги бошқа колхоз, совхоз, корхона ва ташкилотлардан ҳам маблағлар келиб тушмоқда. Тинчлик фондига район меҳнат ва уруш ветеранлари салкам 300 сўм, халқ маорифи ходимлари 3900 сўм, социал таъминот бўлими коллективи эса 200 сўм пул ўтказдилар.

М. ПЕЙСЕНОВ.

●

Тошкентдаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳар икки меҳнаткашидан биттаси табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг аъзосидир. Жамият бошланғич ташкилотининг 10 йиллик актив фаолияти натижасида бирлашмада муҳим тадбирлар амалга оширилди. Корхона территориясида катта боғ, гулзорлар ташкил этилган, цехлар, биноларда ҳам кўплаб гулларга кўзингиз тушади. Бирлашма тирик бурчагида эса сайроқи қушларнинг ўнлаб турлари бор. Суратда: бирлашма боғида.

Р. ШАМСУТДИНОВ фотоси.

ЎзТАГ фотохроникаси.

●

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

БЕТАРТИБЛИК, МАДАНИЯТСИЗЛИК

Чоршанба куни ишдан чиққандан сўнг, маданий дам олиш мақсадида 30 километрлик масофани босиб, Тошкентнинг энг ажойиб маданият ўчоғи — «Санъат саройига» бориб, «Водиллик келин», «Келинлар қўзғолони» кинокомедияларини кўришга аҳд қилдик. Соат 20 да, 21.35 да бошланадиган сеансга билетлар қолмаганлигидан, Сарой кассалари олдидаги «ҳожатбарор» йигитлардан бир сўмлик билетларни 2,5 сўмданга олиб, бино ичкарисига кирдик. Кино бошлангунча музқаймоқ емоқчи, ҳар хил салқин ичимликлар ичмоқчи бўлдик.

Бироқ «Шодлик» ресторанига қарашли буфетларнинг иккаласида ҳам қора кофедан бошқа на минерал сув, на салқин ичимлик бор экан. Музқаймоқ сотувчи аёл эса навбатда туриб овора бўлманглар, тугаб қолди, деб ҳафсаламизни пир қилди. Ҳали сеанс бошланишига бир соатдан ортиқроқ вақт бор. Ҳеч бўлмаса эшикка чиқиб сув ичиб келмоқчи бўлдик. Пастки қаватга тушдик. Билетларни текшираётган контролердан кўчага чиқиб сув ичиб келишга рухсат этишини илтимос қилганимизда у ўшқириб, сувми, сув қўл ювадиган жойда бор, биз ўша ердан олиб чой ичамиз-ку, сизлар нега ичмайсизлар, деб кўрслик қилиб шаштимизни қайтарди. Биз бундай санъат кошонасида томошабинларга нисбатан бўлаётган менсимасликдан ранжиб, директорга мурожаат этмоқчи бўлдик. Бу ердаги ходимлар директорлари ким ва қаерда эканлигини айтишдан бош тортишди. Барибир, биз директорни топдик, бироқ у киши гап нимада эканлигини билгандан сўнг, «директор соат еттиларда кетиб қолган, сувпувга директорнинг нима алоқаси бор, ресторан директори билан гаплашинглар», деб қўя қолди.

Хуллас, дам олиш тўғрисидаги ширин хаёлларимизни амалга оширишга умид қилиб, кинозалга қараб юрдик. Залга кириш ҳам осон бўлмади. Шовқин-сурон, урсур бошланди. Залга ёпирилаётган томошабинларни тартибга келтиришга ҳаракат қилаётган Сарой ходимларининг бақириқ-чақириқлари қулоқни қоматга келтирарди. Бир амаллаб 33-қатордаги жойимизни топиб ўтирдик. Ҳали шовшув тинмасдан фильм кўрсатила бошланди. Экранда пайдо бўлган актёрнинг нималар деяётганини эшитишга имкон бўлмади, тартибсизлик, шовқин-сурон.

Бутун сеанс давомида залда ёш болаларнинг йиғи овози, турли қичқириқлар тинмади. Охири бўлмади, кинонинг ярми тугагандан сўнг залдан чиқиб кетишга мажбур бўлдик.

Санъат саройи. Гўзал Тошкентимизнинг энг диққатга сазовор жойларидан. Бу кошонада қанчадан-қанча халқаро анжуманлар бўлиб, дўстлик, тинчлик, биродарлик ғояларини тарғиб қилишда Ўзбекистонимиз, пойтахтимиз шон-шуҳратини дунёга кўз-кўз қилган муқаддас жой бугунга келиб томошабинларни ранжитиб, шунчалик тартибсиз бўлиб қолса...

Маданият муассасаси эстетик завқ оладиган, ҳордиқ чиқарадиган тарбия ўчоғи. Улардаги хизмат, тартиб ва маданият ҳам шунга яраша бўлсин. Санъат саройи маъмурияти бу фикримизга қўшилармикин?

М. ХЎЖАЕВА,
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ 29-ЯНГИОБОД ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1985-86 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

10-синф маълумотидаги ўқувчилар ва Совет Армияси сафларида хизмат бурчини ўтаб қайтган кишилар учун: тозаланадиган забой кон ишчилари. Ўқиш муддати —7,5 ой: механик айланадиган қудуқ қазиш машинасининг бурғиловчиси (шофёрлик ҳуқуқи билан). Ўқиш муддати—1,5 йил; қурувчи электр монтажчи, шахта электр слесари, сувоқчи-кошинкор-плитачи, шофёр ҳуқуқидаги автомобиль крани машинисти, озиқ-овқат моллари сотувчиси. Ўқиш муддати — 1 йил.

8-синф маълумотидагилар учун: сувоқчи кошинкор-плитачи, газ-электр пайвандчи, автослесарь (шофёрлик ҳуқуқи билан), совутиш қурилмалари ремонти бўйича слесарь, озиқ-овқат моллари сотувчиси, саноат моллари сотувчиси, ошпаз. Ўқиш муддати—3 йил.

Ўқиш муддати — 3 йил бўлган группаларга 14,5-15 ёшдаги қиз ва ўсмирлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати бир йил бўлган группаларга ўқишга кирган ўқувчиларга улар билим юртини битиргач, тегишли мутахассисликни эгаллаб чиққани ҳақида аттестат берилади. Мазкур группаларнинг талабаларига ўқиш даврида улар танлаган касбга қараб 30 сўмдан 107 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш муддати 3 йил бўлган группаларга ўқишга кирган ўқувчиларга улар билим юртини битиргач, тегишли мутахассисликни эгаллаб чиққани ва ўрта маълумот олгани ҳақида диплом берилади.

БИЛИМ ЮРТИГА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Ўқувчилар бепул овқат, формали кийим-бош ва шинам ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга улар ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти устама мукофот пули тариқасида тўланади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаганлар ўрта махсус ва олий ўқув юртларига ўқишга киришда алоҳида имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши шарт: ариза, ўрта маълумот ҳақидаги аттестат ёки 8-синфни тамомлаганлик ҳақидаги гувоҳнома, паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, характеристика, ҳарбий билет ёки ҳисобда турганлик ҳақидаги гувоҳнома, ота-онасининг иш жойидан, яшаш жойидан справкалар, медицина кўригидан ўтганлик ҳақидаги ҳужжат, 6 дона фотосурат (3х4 см.).

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Бизнинг адрес: Ўзбекистон ССР, Тошкент область, Янгиобод шаҳри, 2-алоқа бўлими, 14 квартал.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ
10-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1985—86 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Эркаклар устки кийимларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, хотин-қизлар устки кийимларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, хотин-қизларнинг енгил кўйлакларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, мураккаб рўзғор техникаси бўйича (совутиш қурилмалари) **слесарь, кенг профилдаги фотограф, кенг профилдаги сартарош, ошпаз, қандолатчи.**

Юқоридаги ихтисослар бўйича ўқиш муддати—3 йил. Бу ихтисослар бўйича 8-синф ҳажмида маълумоти бор бўлганлар қабул қилинадилар.

Хотин-қизларнинг енгил кўйлакларини якка буюртмалар бўйича тикувчи уста, кенг профилдаги сартарош (ўқиш муддати 1,5 йил); **кенг профилдаги фотограф, ошпаз, озиқ-овқат моллари сотувчиси, трикотаж ишлаб чиқаришининг тикувчи-мотористкаси** (ўқиш муддати 1 йил).

Юқоридаги ихтисослар бўйича ўқишга ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

Билим юртига 8-синф ҳажмида маълумот билан кирганлар ҳар куни 3 маҳал бепул овқат, иш кийими ва дам олиш кунлари учун мўлжалланган кийимлар билан таъминланадилар. Уларга ўқишни тугатганларидан сўнг ўрта маълумот тўғрисида ва эгаллаган ихтисослари бўйича 5-разряд олганлиги ҳақида диплом берилади.

Билим юртига ўрта маълумот билан кирганлар стипендия ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчилар ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар. Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтиб келганларга биринчи разрядли ишчининг меҳнат ҳақи ҳажмида стипендия тўланади.

Билим юртини битирганлар олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юрти қошида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, техника ижоди ва спорт секциялари ишлайди.

Кирувчилар билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, таржимаи ҳоли, турар-жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, отаси ёки онасининг иш жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР—1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 1/2 «Қорақамиш» массиви, 20-уй (42, 93-автобуслар; 10, 27-трамвайлар; 19, 56-маршрут таксиларининг «Мактаб» бекати, 7, 10-троллейбусларнинг «1/2-Қорақамиш массиви» бекати).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

● МТ I

9.00 «Время». 9.40 «Мен — Метеор-101». Телевизион ҳужжатли фильм. 10.10 Мультфильмлар: «Ширин булоқ», «Кул ранг думли бўри», «Бобом, бувим ва товуқ Ряба ҳақида». 10.40 «Н. Римский-Корсаков уйида». Фильм-концерт. 11.20 Болалар учун фильм. «Эзги беш баҳо». 12.35 Москва ўқитувчилар хори ижро этади. 12.50 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз». Ҳужжатли фильмлар. 16.00 «Дудук жаранглайди». Фильм-концерт премьераси. 16.35 «Рус тили». 17.05 «Сибирь экранда». Киножурнал. 17.15 «Халқ куйлари». 17.30 «Латвия менинг уйим». Ҳужжатли фильм. 18.00 Ямал-Ненец автоном округи «Ямал» ёшлар миллий ашула ва рақс ансамбли ижро этади. 18.25 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал. 18.55 «Баҳайбат Жиртон ҳақида». Мультфильм. 19.05 «Дунё воқеалари». 19.30 «Масеуатл» ансамбли ижро этади (Никарагуа). 20.05 Алкоголизмнинг зарари ҳақида ҳужжатли фильм. 20.15 «Москва классик балети» артистларининг чиқиши. 20.35 «Робин Гуд». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Англия). 3. серия. — «Элсдонлик алвасти». 21.30 «Время». 22.05 Зелена Гура шаҳрида совет қўшиқлари байрами (ПХР). 23.35 «Дунё воқеалари».

● ЎзТВ I

10.00 «Ахборот». 10.25 «Уддабурон Берендеев». Бадиий фильм. 11.40 Болалар учун. «Бизнинг Чукоккала». 12.35 «Пионерлар мамлакатида» (рус.). 13.05 «Бахши шоирларнинг телевизион конкурси». Х. Турсунмуродов, Р. Қултўраев. 14.00 Янгиликлар.

* * *

18.00 Янгиликлар. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим — фахрим». 18.45 «Республиканинг зарбдор қурилишларида». Олмалиқ химия заводининг тўртинчи навбати (рус.). 19.20 «Сеҳрли сандиқ». Қўғирчоқ фильм. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 20.05 «Созимда диёрим мадҳи». Сурхондарё область «Коммунизм» совхозининг «Роҳат» ҳаваскорлик ансамбли ижро этади. 20.30 «Ахборот». 20.50 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 «У ёлғиз эмас эди». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 23.35 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.40 МТ II. 18.20 Кўрсатувлар программаси. 18.25 «Абитуриент-85». Физика. 18.55 Опералардан саҳналар. 19.30 «Сувни тежанг» (рус.). 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.25 Ойбек. «Қутлуғ қон». Кўп серияли видеофильм. 4-қисм (такрорий). 21.30 МТ II.

Р. — 05951 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. ИНДЕКС: 64684. А. 1744. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12